

Ўшқ

1997-йил 27-avgustdan chiqqa boshlagan www.huquq-gazeta.uz

2015-йил 8-yanvar, №1 (938)

"...Прокуратура қонунни, унинг талабларини қатъий ҳимоя қилувчи идора ҳисобланади. У ҳуқуқий ислохотларни ўтказишда, ҳуқуқий давлат, демократик жамият қуриш ишида ҳал қилувчи ўрин тутаети".

Ислом КАРИМОВ

Конституция — инсон манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий асоси

1992 йил 8 декабрда Президентимиз Ислом Каримовнинг бевосита раҳбарлигида қабул қилинган, туб моҳиятига кўра ўзида илғор миллий ва умуминсоний ғояларни муҳасамма этган, бутун халқ ва барча қатламларнинг манфаатларини ифодаловчи мустақил Ўзбекистон Конституцияси Ватанимиз тараққиотида янги даврни бошлаб бери.

Шу маънода, мамлакатимизнинг мустақил тараққиёти йўлида давлатимиз Конституцияси ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётига асосланган демократик ҳуқуқий давлат ва кучли фуқаролик жамияти барпо этишнинг том маънодаги ҳуқуқий пойдевори, инсон манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилишнинг кафолати бўлиб хизмат қилмоқда.

Конституция асосида бутунлай янги, демократик бошқарув тизими яратилди, халқ давлат ҳокимиятининг бирдан бир манбаи эканлиги, давлат ҳокимиятининг тизими — ҳокимиятнинг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятига бўлиниши принциплари белгиланди. Суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолияти ҳам демократик талаблар асосида қайта ташкил этилди, улар фаолиятида қонун устуворлигини, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишга устуворлик берилди.

Дарҳақиқат, давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, биз мамлакатимизда ҳуқуқий давлат, демократик жамият барпо этиш, инсон манфаати, ҳуқуқ ва эркинликларини энг олий ва устувор қадрият сифатида қарор топтириш борасида ўтган давр мобайнида қонунчилик соҳасида ва амалий сиёсатимизда қандай натижа ва ютуқларни кўлга киритган бўлсак, уларнинг барчаси Конституциямизда муҳрлаб кўйилган талаб ва тамойиллар билан узвий боғлиқдир².

Авваламбор, Конституцияда инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, кадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият сифатида эътироф этилиб, инсон ва фуқароларнинг асосий шахсий ҳуқуқ ва эркинликлари, сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқлари ҳамда уларнинг кафолатлари мустаҳкамланди.

Мамлакатимиз парламенти Конституция нормаларига мувофиқ 8 та конституциявий қонун, 16 та кодекс, 600 дан ортиқ қонунларни қабул қилди, 200 дан ошқ кўп томонлама халқаро шартномани ратификация қилди³ ва шу тариха Асосий Қонунимизни амалга оширишнинг яхлит ҳуқуқий механизми яратилди. Мазкур қонун ҳужжатларининг деярли барчасида инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишга қаратилган нормалар белгиланди.

Инсон ҳуқуқларига оид ҳуқуқий база шаклланиши билан бир вақтда, уни ҳимоя қилишнинг институционал механизмлари, инсон ҳуқуқлари бўйича миллий институтлар тизими — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман), Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ, Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторингинг институти, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Адлия вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги тизимида инсон ҳуқуқлари ҳимояси бўйича махсус бўлиналар яратилди ва бугунги кунда ушбу йўналишда фаол ишламоқда.

Бундан ташқари, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятини самарали мувофиқлаштириш ва уларнинг мазкур соҳада фуқаролик жамияти институтлари билан ҳамкорлигини янада такомиллаштириш мақсадида 2004 йилдан бошлаб Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва бошқа давлат органлари томонидан инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя этилишининг ҳолатини ўрганиш бўйича Идоралараро ишчи гуруҳи фаолият кўрсатмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 23 июлдаги қарори билан мазкур Идоралараро ишчи гуруҳ тўғрисида Низом қабул қилиниб, унда Идора-

Рашидjon ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Бош прокурори

лараро ишчи гуруҳ инсон ҳуқуқлари соҳасида давлат сиёсатини ишлаб чиқишда ҳамкорлик ва ягона ёндашуви ташкил этишни мувофиқлаштирувчи орган ҳисобланади, деб белгиланди.

2008 йилда Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган тадбирлар дастури тўғрисида"ги Фармонининг қабул қилиниши эса халқаро ҳамжамиятнинг яна бир бор Ўзбекистонда инсон ҳуқуқ ва эркинликлари юксак ва доимий эътиборда деган эътирофга сазовор бўлишини таъминлади.

Шахс ҳуқуқ ва манфаатларини ишончли ҳимоя қилишга қаратилган суд-ҳуқуқ тизimini изчил демократлаштириш ва либераллаштириш ислохотларининг муҳим, таъбир жоиз бўлса марказий йўналишига айланди.

Суднинг мустақиллигини таъминлаш, уни инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя этишга хизмат қиладиган том маънодаги мустақил давлат институтига айлантиришга қаратилган кенг кўламли ташкилий-ҳуқуқий чоратадбирлар амалга оширилди. Жумладан, суд тизими ижро этувчи ҳокимият органлари назорати ва таъсиридан чиқарилди. Судлар ўзларига хос бўлмаган вазифалардан халос этилиб, ўзларининг асосий вазифаси — одил судловни амалга ошириш билан шуғулланмоқда. Ишларни малакали асосда кўриб чиқишни таъминлаш мақсадида умумий юрисдикция судлари ихтисослаштирилиб, фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича судлар ташкил этилди. Суд тизими учун кадрлар масалалари билан шуғулланишнинг демократик механизми яратилиб, судьяларнинг ижтимоий ҳимояси кучайтирилди. Пировардида фуқароларнинг суд орқали ҳимояларининг кафолатлари жиддий тарзда кучайтирилди.

/Давоми 2-3-бетларда/

14 январь — Ватан ҳимоячилари кунини

Маълумки, ўтган йилнинг 9 декабрь кунини Ўзбекистон Республикаси Президенти — Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондонининг «Ватан ҳимоячилари кунини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги Фармойиши имзолади. Унга асосан мамлакатимиз миқёсида «Ватан — улуғ, бурчим муқаддас!» шиори остида Қуролли Кучларимиз ташкил топганининг йигирма уч йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари кунини нишонлашга катта ҳозирлик кўрилмақда.

Юрт ҳимояси — муқаддас бурч

Шухрат УЗАКОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари —
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурори

Бугун Ўзбекистон Миллий Армияси энг тинчликсевар мақсадларда ва фақат мудофаа учун мавжуд эканлиги, бу албатта, Қуролли Кучларимизни ташкил этиш ва уни шакллантиришга доир қонуний меъёрларнинг ҳаётда ўз амалий ижросини топганлигидан далолатдир.

Зеро, бош ҳуқуқий асос — Асосий Қонунимизда белгиланганидек, Қуролли Кучларимиз фақат мамлакатимизнинг давлат суверенитетини ва ҳудудий яхлитлигини, аҳолининг тинч ҳаёти ва хавфсизлигини ҳимоя қилиш учунгина ташкил этилади. Давлатимиз ўз хавфсизлигини таъминлаш учун етарли даражада Қуролли Кучларига эга.

Эда олиш ўринлики, давлатимиз мустақиллиги эълон қилинган илк кунларданок, яъни 1991 йил 31 августдаги "Ўзбекистон Республикасининг Давлат мустақиллиги асослари тўғрисида"ги Қонун билан республикамизнинг Мудофаа ишлари вазирлигини тузиш, миллий гвардия ва ноҳарбий (муқобил) хизмат ташкил этиш ва ҳарбий сиёсатни амалга ошириш ҳуқуқига эга эканлиги расман белгилаб қўйилди ҳамда 1991 йил 6 сентябрда Юртбошимизнинг "Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазирлигини тузиш тўғрисида"ги Фармони қабул қилинди. Бу билан Миллий Армиямизни тузиш, ислох қилиш, энг инсонпарвар ғоялар асосида ва замон талаблари даражасида шакллантириш ва ривожлантиришнинг бирламчи ҳуқуқий пойдевори яратилди.

1993 йил 29 декабрдаги «Ватан ҳимоячилари кунини белгилаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни билан 14 январь — Ватан ҳимоячилари кунини этиб белгиланди.

Қуролли Кучларимиз ташкил этилиши ва тузилишининг, шунингдек, давлатимиз мудофаасининг асослари ва мақсади, давлат ва маҳаллий бошқарув идораларининг мудофаа қобилиятини таъминлаш борасидаги ишларни йўлга қўйиш, бошқаришдаги вазифалари, ҳуқуқ ва мажбуриятларининг ҳуқуқий асосларини белгиловчи қонун ҳужжатлари ҳақида кўплаб сўз юритиш мумкин.

/Давоми 4-бетда/

Конституция — инсон манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий асоси

[Давоми.
Бошланғичи 1-бетда]

Жиноят-процессуал қонунчилигимизга киритилган ўзгартишларга мувофиқ, дастлабки тергов устидан суд назорати кучайтирилди, кассация инстанцияси ислоҳ қилиниб, суд ишларини қайта кўришнинг апелляция тартиби жорий этилди. Амнистия актини қўллаш тўлалигича судлар ваколатига ўтказилди. "Миранда қоидалари" белгиланди, тергов ва шахсни қамоқда сақлаш муддатлари қисқартирилди. Суд жиноят ишини кўзга-тиш, жиноят иши бўйича айбон хулосаларини эълон қилиш ваколатларидан соқит қилинди. Одил судловнинг сифати ва тезкорлиги оширилди.

Прокурор ва адвокатнинг тенглиги, жиноят ва фуқаролик ишлари бўйича суд фаолиятининг барча босқичларида ўзаро тортишув бўлиши таъминланди. Жиноят процессининг ҳар қадам бўшқинчида малакали юридик ёрдам олиш кафолатланди.

Конституция нормалари талабидан келиб чиқиб, Ўзбекистонда 2008 йил январдан бошлаб ўлим жазоси бекор қилинди ва дунёдаги энг либерал жазо тизимларидан бири яратилди. "Хабес корпус" институтининг жорий этилиши, яъни эҳтиёт чораси сифатида қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқининг прокурордан судга ўтказилиши, 2012 йилдан лавозимдан четлаштириш ва шахсни тиббий муассасага жойлаштириш тарзидаги процессуал мажбурият чораларини фақат судьянинг санкцияси асосида қўллаш тартибининг белгиланиши принципнол қадам бўлди.

Давлатимиз раҳбари томонидан ишлаб чиқилган «**Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси**»нинг амалга оширилиши Ўзбекистонда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг миллий тизимини ривожлантиришда янги босқични бошлаб берди. Ушбу дастурий ҳужжатнинг суд-ҳуқуқ тизими йўналишидаги қонунчилик ташаббусларининг асосий мақсади ҳам инсон ҳуқуқ ва эркинликларини, қонуний манфаатларини ҳар томонлама таъминлашга қаратилган суд-ҳуқуқ тизимини эркинлаштиришнинг давом эттириши эди. Биргина, «Тезкор қидирув фаолияти тўғрисида»ги Қонуннинг қабул қилиниши тезкор-қидирув хусусиятидаги тадбирларни ўтказишда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъмин-

лаш, қонунийликка риоя қилишнинг реал ҳуқуқий кафолатларини яратди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, мустақиллик йилларида суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятида Конституция ва қонун устуворлигини таъминлаш, уларнинг инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш функциясини кучайтириш борасида жиддий ишлар амалга оширилди. **Биринчи навбатда, прокуратура фаолиятини ислоҳ қилиш, уни собиқ тузум даврида бўлганидек партиявий элита қўлидаги жазолаш қуроли эмас, балки қонунларнинг қатъий ижро этилишини, мамлакатимизда демократик ислохотларнинг изчил ривожланишини, инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли ҳимоя қилинишини таъминлайдиган органга айлантириш бўйича салмоқли ишлар қилинди.**

Жумладан, 2001 йилда янги тахирда қабул қилинган "Прокуратура тўғрисида"ги Қонунда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга қаратилган қонунлар ижроси устидан назорат прокуратура органлари фаолиятининг асосий йўналишларидан бири сифатида белгиланди. Фуқаролар назорат объекти қаторидан чиқарилди, яъни прокурор фуқаролар устидан назоратни амалга оширмасдан, аксинча уларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиши қатъий белгилаб қўйилди.

Шунингдек, Бош прокурорнинг буйруқлари ва бошқа ҳужжатлари Конституция ва қонунларга зид бўлса, Конституциявий суднинг қарори асосида бекор қилиниши белгилаб қўйилди.

Яна бир жиддий янгиллик, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йилдаги фармонида мувофиқ, прокуратура тизимига Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш бошқармаси ва унинг ҳудудий бўлиmlари ташкил этилди. Мазкур Бошқарма, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йилдаги "Қонун ҳужжатлари ижросини таъминлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони билан Қонунчилик ижроси устидан назорат Бош Бошқармаси номи билан қайта ташкил этилиб, унинг таркибига алоҳида Инсон ҳуқуқ ва эркинликларига риоя этилиши устидан назорат Бошқармаси ташкил этилди.

2013 йилдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатига Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг Инсон ҳуқуқлари

ва эркинликларини таъминлаш борасида амалдаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан прокурор назоратининг ҳолати ва уни янада кучайтириш чоралари тўғрисидаги ҳисобот бериш амалиёти йўлга қўйилди.

Бу билан прокуратуранинг инсон ҳуқуқ ва эркинликлари, унинг қонуний манфаатларига риоя этилишини таъминлаш йўналишидаги масъулияти янада оширилди. Зотан, суд-ҳуқуқ ислохотлари жараёнида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини прокуратура органлари орқали ҳимоя қилиш қўламини кенгайтиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Шу ўринда, ўтган давр мобайнида прокуратура органларининг жамиятда қонун устуворлиги ва инсон ҳуқуқлари ҳимоясини таъминловчи тизим сифатида тўлиқ шаклланигани алоҳида қайд этиш жоиздир.

Дарҳақиқат, Конституцияда давлат органлари ва мансабдор шахслар жамият ва фуқаролар олдига масъулдорлар, давлат фуқароларнинг Конституция ва қонунларда мустақамланган ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлайди, деб қатъий белгиланган.

Давлатнинг мазкур функциясини тўлиқ амалга оширишда, жумладан республикада қонунийлик ва ҳуқуқий тартибни, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, айниқса прокуратура органларининг ўрни ва роли муҳим аҳамиятга эга.

Шу боис, "Прокуратура тўғрисида"ги Қонунда прокуратура органларининг асосий вазифаси ҳамда фаолиятининг асосий йўналишларидан бири бу — фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга қаратилган қонунлар ижроси устидан назорат қилиш эканлиги белгиланган.

Прокуратура органлари бундай назоратни вазириликлар, давлат қўмиталари, идоралар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, жамоат бирлашмалари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, ҳокимлар ва бошқа мансабдор шахслар томонидан фуқароларнинг ҳуқуқлари ҳамда эркинликларига риоя этилиши устидан прокурорлик назоратини мунтазам равишда амалга ошириш орқали таъминлаб келмоқда.

Хусусан, прокуратура органлари томонидан инсон ҳуқуқлари билан боғлиқ қонунлар ижроси юзасидан текширишларда аниқланган қонун бузилиши ҳолатлари юзасидан 2013 йил ва 2014 йилнинг саккиз ойи мобайнида 11334 та ҳужжатларга нисбатан протест келтирил-

ди, прокурорларнинг қарор ва тақдимномаларига асосан 68603 нафар шахслар интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортилди, 2175 та жиноят иши қўзғатилди.

"Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги Қонун талабларига қатъий риоя қилишни таъминлаш, хусусан, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари бузилганлиги тўғрисидаги аризалар, шикоятлар ҳамда бошқа маълумотларни кўриб чиқиш ва текшириш борасида ҳам алоҳида режа асосида тегишли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

"Ишонч телефонлари" орқали фуқаролардан ўз ҳуқуқлари бузилганлиги ёки бузилган ҳуқуқларини тиклашга оид қилинаётган мурожаатлар қатъий назоратга олиниб, оқилона муддатларда мурожаатларда кўрсатилган муаммолар қонуний ечимини топмоқда.

Жумладан, ушбу йўналишда қайд этилган даврда аниқланган қонун бузилиши ҳолатлари бўйича 12808 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланди. Айниқса, мансабдорлар томонидан фуқароларнинг мурожаатларига беписанд муносабатда бўлиш, мансаб ваколатини суистеъмол қилиш каби ҳолатлар юзасидан 149 та жиноят иши қўзғатилди.

Меҳнат қилиш, ижтимоий таъминот ва таълим олиш, малакали тиббий хизматдан фойдаланиш ҳар бир инсоннинг конституциявий ҳуқуқи ҳисобланади.

Бу борада прокурор назорати тадбирлари давомида айрим ҳолатларда меҳнат ва аҳоли бандлигини таъминлашга қаратилган қонунчилик ижроси талаб даражасида ташкил этилмаганлиги аниқланиб, аҳолини иш билан таъминлаш, меҳнатни муҳофаза қилиш, касбга ўқитиш ва иш шaroитини яхшилаш, меҳнатга ҳақ тўлаш борасида йўл қўйилган қонун бузилиши ҳолатларини илдизи билан йўқотишга қаратилган чоралар қўрилмоқда.

Текширишларда аниқланган қонун бузилиши ҳолатлари бўйича тегишли масъул ва мансабдор шахсларга қонун ҳужжатларида белгиланган жавобгарлик чоралари қўлланилмоқда.

Фуқароларнинг соғлигини сақлаш, аҳолига юқори малакали бепул шoшиллик тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича ҳуқуқларнинг бузилишига оид назорат текширишлари давомида соғлиқни сақлаш соҳасида мамлакатимизда яратилган замонавий кулайликларга қарамадан, аҳолига тиббий ёрдам кўрсатишда айрим қонун бузилиши

ҳолатлари мавжудлиги аниқланмоқда. Жумладан, қайд этилган даврда ўтказилган текширишлар натижасига кўра қонун бузишларни бар-тарafd этиш мақсадида 6398 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилган, 2463 нафар фуқароларнинг ҳуқуқлари тикланган.

Конституциянинг 41-моддасидаги ҳар ким билим олиш ҳуқуқига эга эканлиги ва бепул умумий таълим олиш давлат томонидан кафолатланганлиги ҳақидаги талабдан келиб чиқиб, "Таълим тўғрисида"ги Қонун ижроси юзасидан мунтазам назорат тадбирлари ўтказиб келинмоқда.

Дарҳақиқат, мустақиллик йилларида республикамизда замонавий таълим муассасалари қурилиб, илгор технологиялар ва компьютер техникалари билан жиҳозлангани, ўқув масканларида яратилган шарoитлар билим олиш, таълим жараёнларини юқори даражада ташкил этишга қаратилганлигига қарамадан, прокурор назорати тадбирлари бу соҳада ҳам камчиликлар мавжудлигини кўрсатмоқда. Прокуратура томонидан қайд этилган даврда "Таълим тўғрисида"ги Қонун ижроси юзасидан ўтказилган текширишларда 15994 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди. Қонун бузилиши ҳолатларида йўл қўйган 24218 нафар мансабдорларнинг интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортилиши таъминланган.

Республикамизнинг ҳар бир фуқаросининг қариғанда, меҳнат лаёқатини йўқотганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолатларда ижтимоий таъминот олиш ҳуқуқи Конституцияда алоҳида белгилаб қўйилган.

Мазкур конституциявий ҳуқуқларини амалда таъминлаш мақсадида прокуратура органлари томонидан қайд этилган даврда соҳада ўтказилган текширишлар натижаларига кўра 13270 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилган.

Шу боис, бугунги кунда прокурорлар фаолиятига улар томонидан қўзғатилган жиноят ишлари ёки жавобгарликка тортилган шахслар сонига қараб эмас, балки тегишли ҳудудда қонунчиликка амал қилинишининг ҳолатига қараб баҳо берилмоқда.

Шахсни, унинг ҳуқуқ ва эркинликларини жиноий таъвозулардан қўриқлаш, жумладан, фуқаронинг ҳуқуқ ва эркинликларининг бузилишини жиноий хусусиятга эга деб билиш учун асослар мавжуд бўлган тақдирда жиноят иши қўзғатиш ҳамда уни ▶

содир этган шахсларга қонуний таъсир чораларини қўллаш, жиноятчиликка қарши кураш самарадорлигини таъминлаш мақсадида тезкор-қидирув фаолиятини, суриштирув ва дастлабки терговни амалга оширадиган тегишли органларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича тизимли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Натижада 2013 йилнинг 8 ойида 55432 та жиноят содир этилган бўлса, 2014 йилнинг 8 ойида бу рақам 55675 тадан иборат бўлди ва ўсиш даражаси деярли бир хилда сақлаб қолинди.

Шу билан бирга, оғир ва ўта оғир жиноятлар (0,7 фоиз), номусга тегиш (2,2 фоиз), талончилик (10,9 фоиз), боқинчилик (6,4 фоиз), безорилик (2,7 фоиз) ва ўқотар қурол билан содир этилган жиноятлар (10 фоиз) ҳам сезиларли даражада камайди. Вояга етмаганлар, аёллар, ишламайдиган ва ўқимайдиганлар томонидан, шунингдек, рецидив ва маст ҳолда содир этилган жиноятлар камайди.

Дастлабки тергов ва суриштирувнинг тўлақонли ўтказилиши, гумон қилинувчи, айбланувчиларнинг ҳуқуқлари ҳимояси, адвокат иштироки, эътиёт чорасини қўллаш масалаларида қонун талабларига қатъий риоя қилиниши устидан назорат таъминланмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг республика ҳаётидаги муҳим саналар муносабати билан амнистия тўғрисидаги қарорлари ижросини таъминлашда, айниқса жазони ижро этувчи муассасаларда жазо ўтаётган маҳкумларга нисбатан қўлланилишида, амнистия акти асосида озодликдан маҳрум қилиш муассасаларидан чиққан шахсларни қўниқма марказларига ва ишга joyлаштиришга ҳам прокуратура органлари шахснинг ҳуқуқларини таъминлашда қатъий позиция энга.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, **сўнгги йилларда прокуратура органларининг асосий эътибори прокурорлик назорати орқали турли қонун бузилишларни аниқлаш эмас, балки бундай қонун бузилишларга йўл қўймаслик ва уларнинг ўз вақтида олдини олишга, яъни инсон ҳуқуқлари бузилганидан кейин тиклаш эмас, балки унинг бузилишининг олдини олишга қаратилмоқда.** Зотан, қонунда аниқ кўрсатилганидек, прокурорлар фаолиятини баҳолашнинг асосий мезонларидан бири ҳам айнан фуқароларнинг ҳуқуқлари ҳамда эркинликларини ҳимоя қилишнинг таъминланиши ҳисобланади.

Ушбу мақсадда прокуратура органлари томонидан қонунларни тарғиб қилиш, фуқароларни республика Конституцияси ва қонунларига риоя қилиш руҳида тарбиялаш борасида тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, қайд этилган даврда прокуратура органлари томонидан қонунларнинг мазмун-моҳиятини тушунтириш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш мақсадида 88492 миңдан ортиқ қонунчилик тарғиботи тадбирлари ўтказилди. Оммавий ахборот воситалари орқали 15884 миңдан ортиқ чиқишлар қилинди.

Шунингдек, инсон ҳуқуқларига оид асосий қоидаларни, фуқароларнинг сиёсий, ижтимоий, иқтисодий, маданий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича халқаро ва миллий қонунчилигимиз асосларини очиб беришга бағишланган рисолалар, ўқув қўлланмалари, ижтимоий-сиёсий материалларнинг чоп этилиши ва аҳоли орасида кенг тарқатилиши таъминланмоқда.

Шу билан бирга, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг меъърий-ҳуқуқий базасини янада такомиллаштиришга қаратил-

ган қонун лойиҳалари тайёрланиб, қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи асосида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига киритилмоқда. "Дафн этиш ва дафн иши тўғрисида"ги, "Жиноят ишини юритиш чоғида қамқоқда сақлаш тўғрисида"ги, МДҲга аъзо давлатлар ичида биринчи бўлиб "Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси тўғрисида"ги, "Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тўғрисида"ги, шунингдек, Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ва бошқа тегишли қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақидаги муҳим қонунлар шулар жумласидандир.

Қонун ижодкорлиги жараёнида, вояга етмаганларни ва уларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қaratилди. Зеро, мамлакатимиз Конституциясида — вояга етмаганларнинг ҳуқуқлари давлат ҳимоясида эканлиги, ота-оналар ўз фарзандларини вояга етгунларига қадар боқиш ва тарбиялашга мажбурлиги, давлат ва жамият етим болаларни ва ота-оналарнинг васийлигидан маҳрум бўлган болаларни боқиш, тарбиялаш ва ўқитишни таъминлаш, фарзандлар ота-оналарнинг насл-насабидан ва фуқаролик ҳолатидан қатъи назар, қонун олдида тенглиги мустаҳкамланган.

Вояга етмаган шахс меҳнатидан унинг соғлиги, хавфсизлиги ёки ахлоқ-одобига зиён етказиши мумкин бўлган ишларда фойдаланганлик, уларнинг мажбурий умумий ўрта таълим, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими олишига ота-

оналар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар томонидан тўқсунлик қилганлик учун, вояга етмаган шахс тасвирланган порнографик маҳсулотларни тайёрлаш ёки Ўзбекистон Республикасига олиб кириш, уни тарқатиш, реклама қилиш, намойиш этиш, шунингдек, болалар порнографияси учун жавобгарлик белгиланди.

Эрта никоҳ тузишларнинг олдини олиш мақсадида никоҳ ёши тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун маъмурий ва жиноий жавобгарлик ўрнатилди.

Вояга етмаган бола учун унинг ота ва онасидан ундирилаётган алиментлар бола номига очилган банк ҳисобварағида жамланиши ва у вояга етганда ўзига тўлиниши белгиланди, фарзандликка олиш бўйича қарор қабул қилиш туман, шаҳар ҳокимининг ваколатидан судларга ўтказилди.

Яна бир муҳим жиҳат, **мамлакатимизда инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг нодавлат тизими — фуқаролик жамияти институтлари фаол ривожланмоқда.** Шу боис, охириги йилларда барча соҳалар қатори, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишда ҳам давлат органлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан фуқаролик жамияти институтларининг ўзаро яқин ҳамкорлигига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ушбу йўналишда прокуратура органларининг фуқаролик жамияти институтлари — Фуқаролик жамияти шакллариини мониторинг қилиш мустақил институти, "Маҳалла" жамоат фонди, "Камолот" ЁИХ, оммавий ахборот воси-

талари ва бошқа ташкилотлар билан ижтимоий шерикчиликни кучайтириш ҳамда ушбу йўналишдаги давлат дастурлари ижросини таъминлаш, шунингдек, ҳамкорлик тўғрисидаги Меморандум асосида ишлаб чиқилган тегишли дастурларни амалга ошириш масаласига эътибор йилдан-йилга кучайтирилмоқда.

Инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш соҳасида хорижий давлатлар ҳамда халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлик прокуратура органлари фаолиятининг муҳим йўналишини ташкил этади. Халқаро ҳамкорлик доирасида БМТнинг Тараққиёт дастури, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг Ўзбекистондаги лойиҳалари координатори, Европа Иттифоқининг "Ўзбекистонда суд-ҳуқуқ ислохотларига кўмаклашиш" лойиҳаси билан ҳамкорликда турли йўналишдаги лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, истиклол йилларида инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш борасидаги амалга оширилган мақсадли чора-тадбирлар мамлакатимизнинг қисқа фурсатда умумэтироф этилган нормаларга содиқлиги билан бирга, инсон ҳуқуқлари соҳасида салмоқли ютуқларни қўлга киритганидан далolat беради.

Бу жараёнда мамлакатимиз Конституцияси — инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият эканлигининг кафолати, прокуратура аса фуқароларнинг ҳуқуқ ҳамда эркинликларини ҳимоя қилувчи орган бўлиш хизмат қилмоқда.

¹ Каримов И.А. Адават — қонун устуворлигида. Иккинчи маҳирқў Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг VI сессиясидаги маъруза. 2001 й. 29 август // Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизматининг веб-сайти — www.press-service.uz

² Каримов И.А. Жамиятимизни эркинлаштириш, ислохотларни чуқурлаштириш, маънавиятимизни юксалтириш ва ҳаққимизнинг ҳаёт даражасини ошириш — барча ишларимизнинг мезони ва мақсади. Т. 15. — Тошкент: Ўзбекистон, 2007. — 96 бет.

³ Инсон ҳуқуқларини тўлиқ таъминлаш йўлида. 2014 й. 25 июнь // Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги (ЎзА)нинг веб-сайти — www.uza.uz

2015 йил — Кексаларни эъзозлаш йили

Қариялари қадр топган юрт

Ҳаётни, тарихни, ўтаётган йилларимизни қузатган одам сезадики, мамлакатимиз айнан истиқлолга эришгач, қўллаб янги аъналар пайдо бўлади ва такомиллашади. Шулардан бирини эсайлик. Юртошларимиз ҳар йили Конституциямиз қабул қилинган кунга бағишланган тантанали мажлисини, унда муҳтарам Президентимизнинг янаги йилни қандай аташ тўғрисидаги таклифларини интизорлик ва ажиб бир ҳаяжон билан кутади.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан 1997 йилдан буён ҳар йилга ном берилган йилнинг замирида ҳам, ҳеч шубҳасиз, жуда катта маъно-мазмун ва узвийлик мужассам. Масалан, 2014 йил "Соғлом бола йили" деб эълон қилинган эди. Шу асосда Давлат дастури қабул қилиниб, дастур доирасида оналар ва болаларни соғломлаштириш, оилани мустаҳкамлаш бўйича талай амалий ишлар қилинди. Зеро, оила ҳар бир шахсда болалигидан бошлаб инсоний фазилатлар шаклландирган, эзгу истаклар ва қадриятлар тақомил топадиган тарбия масканидир.

Мамлакатимиз мустақиллигининг дастлабки йилларидан бошлаб, соғлом авлод тарбияси, оила мустаҳкамлиги, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш билан боғлиқ масалалар давлатимиз ижтимоий сиёсатининг асосий йўналишларидан бирига айланди. Инсон ҳаётининг асл маъносини — эл-юрт учун сидқидилдан хизмат қилиб, ўзидан қобил фарзандлар қолдириш, уларни ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан баркамол қилиб

тарбиялаш экан, жамият, миллат олдида бундан-да, масъулиятли вазифа бўлиши мумкин эмас. Давлатимизнинг мустақиллик йилларидаги ижтимоий аҳамиятга молик дастурларидан соғлом авлод тарбиясига, оналар ва болалар муаммоларига алоҳида ургу берилиши, энг нуфузли мукофотлардан бири "Соғлом авлод учун" деб аталishi, айни шу номида махсус жамғарма тузилиши, 2014 йилнинг "Соғлом бола йили" деб эълон қилингунга қадар 1998 йилнинг "Оила йили", 1999 йилнинг "Аёллар йили", 2000 йилнинг "Соғлом авлод йили", 2001 йилнинг "Оналар ва болалар йили" ва 2012 йилнинг "Мустаҳкам оила йили" деб номланганлиги ва улар асосида Давлат дастурлари қабул қилиниб, мажмур дастур доирасида қатор амалий ишлар қилинганлиги-

дан кўзланган асосий мақсад ҳам шулар.

Президентимиз таъкидлаганидек, "Одамзод дунёда жуда кўп касб-ҳунар эгаси бўлиши мумкин. Қурувчи, деҳқон, богбон, шоир, олим бўлиб ном қозониши, мол-мулк, бойлик орттириши мумкин. Лекин унинг энг катта бахти, масъулияти, ҳеч бир бойлик билан қийслаб бўлмайдиган саодати — бу фарзанд қўриб ота, она бўлиш бахтидир". Бундан англашиладики, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, болалар тарбияси — бу бир тадбир билан ёки бир йилда ҳал бўладиган масала эмас. Бу иш билан жамиятнинг ҳамма институтлари, ҳар бир фуқаро узлуксиз равишда ҳар доим шугулланиши лозим. Чунки болаларига қараб, балки оналарига ҳам қарабдир, миллат-

Юрт ҳимояси — муқаддас бурч

(Давоми. Бошланиши 1-бетда)

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ҳамда унинг асосида қабул қилинган "Мудофаа тўғрисида"ги, "Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида"ги, "Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари резервидаги хизмат тўғрисида"ги, "Фуқаро муҳофазаси тўғрисида"ги, "Терроризмга қарши кураш тўғрисида"ги, "Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегараси тўғрисида"ги Қонуни билан соҳага оид қатор бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар бугун мамлакатимизда тинчлик ва осойишталикни, фаровонлик ва ҳафсизликни таъминлашнинг ягона ва ахлит тизими ишлаб туришида мустақкам ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Ҳарбий соҳада амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар самарасида Қуроли Кучларимиз сафида хизмат қилиш ёшларимизнинг энг катта орузига айланиб, ҳарбий хизмат ва ҳарбийлик касбига бўлган қизиқиш ва интилиш тобора кучайди. Бу ўринда ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими муассасаларида олиб борилаятган қақирғува қадар бошланғич тайёрларлик дарслари ёш авлодни ватанпарварлик ва Ватанга садоқат руҳида тарбиялашда ўзига хос ўрннга эга. Бугунги кунда ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими муассасаларида ўқувчиларимиз махсус дастур асосида қақирғува қадар бошланғич тайёрларлик дарсидан таълим олишмоқда.

Ўз навбатида, қўлами ва миқёси хиҷатдан улкан ислохотлар натижасида ҳозирда ҳарбий қисм ва муассасаларда муддатли, шартнома асосидаги ҳарбий ва сафарбарлик чакори резервидаги хизматни ўташ учун яратилган шарт-шароитлар тизими, тузилиши ва сифати тубдан яхшилланган, бу борада кенг имтиёз, имконият ва қўлайликлар яратилган.

2002 йил 12 декабрда қабул қилинган "Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни билан муддатли ҳарбий хизматни оддий аскарлар ва сержантлар таркиби лавозимларида ўтаётган ҳарбий хизматчилар учун муддатли ҳарбий хизмат муддати календарь ҳисобида ўн икки ой (олий маълумотли шахслар учун — тўққиз ой) қилиб белгиланиши, ўз навбатида, Юртбошимизнинг 2008 йил 20 ноябрдаги "Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучларида муддатли ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони билан фуқароларимизни муддатли ҳарбий хизматга йилга бир мартаба, яъни февраль-март ойларида қақирғу ва белгиланган муддатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган фуқароларни март-апрель ойларида Қуроли Кучлар захирасига бўшатиш тартибининг жорий этилиши эса муддатли ҳарбий хизматни ўташ шарт-шароитлари, қўшинларнинг жанговар ва ижтимоий-сиёсий ҳамда сафарбарлик хиҷатдан тайёрларлиги борасидаги фаолиятини сифатли ташкиллаштириш ва амалга ошириш ишларини янада

юқори поғонага кўтарди.

Ҳарбий хизматчилар учун яратилган имтиёзлар эса ҳар бир ҳарбий хизматчининг юрагидаги фахр ва ифтихор туйғусини янада кучайтиради. Айниқса, Президентимизнинг 2012 йил 31 май кунги Қарори билан Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган, ҳарбий қисмлар кўмондонлигининг тегишли тавсияномаларига эга бўлган фуқароларга барча йўналишлар ва мутахассисликлар бўйича бақаларлар тайёрлашда республиканинг барча олий таълим муассасаларига киришда тўғлаш мумкин бўлган максимал баллининг 27 фоизи миқдориди қўшимча балл шаклидаги имтиёз белгиланиши, имтиёзлар бўйича белгиланган қўшимча балларни ҳисобга олган ҳолда танловдан ўта олмаган абитуриентларни эса республикадаги бошқа олий ўқув юртларига белгиланган тартибда қабул қилишнинг жорий этилиши, бундан ташқари, давлатимиз раҳбарининг 2005 йил 31 октябрдаги Қарори билан муддатли ҳарбий хизматни ўтаган ва тўлов-контракт асосида ўқишга қабул қилинган талабаларга, улар ўқиш даврида "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг талаба ташкилотлари фаолиятида фаол иштирок этган тақдирда, контракт суммасининг 35 фоизи моддий ёрдам тариқасида тўлаб берилишининг жорий этилиши ҳарбий хизмат шарафи ва нуфузини янада оширди.

Қайд этиш жоизки, дунёда рўй бераётган турли нотинчликлар юртимиз осойишталигини барқарор сақлашда, мудофаа салоҳиятимизни ошириш ва мустақамлашда чукор билим ва қўнимкага эга бўлган, замонавий фикрлайдиган, профессионал ва интеллектуал етуқ офицерларни, юксак мақолаки сержантларни тарбиялашнинг устувор мақсад қилиб қўймоқда.

Бугун Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари академияси, Тошкент олий умумқўшин кўмондонлик билим юрти, Чирчқ олий танк кўмондонлик-муҳандислик билим юрти, Самарқанд олий ҳарбий автомобиль кўмондонлик-муҳандислик билим юрти, Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти, Тошкент аҳборот технологиялари университетининг Махсус факультети, Тошкент тиббиёт академияси ҳузуридаги Ҳарбий тиббиёт факультети, шунингдек, ҳарбий округлар сержантлар тайёрлаш мактаблари давлатимизда офицер ва сержант кадрларни узлуксиз тайёрлаш тизимини муқаммал ва бирдек юқори савияда ишлаб туришига хизмат қилмоқда.

Шу билан бирга, ўқув-тарбия жараёни сифатини ошириш ва такомиллаштириш, билим юртини моддий-техник таъминлаш ва унинг самарали фаолият юртишини янада жарадлаштириш мақсадида Президентимизнинг Қарори билан ташкил этилган Тошкент олий умумқўшин кўмондонлик билим юрти Васийлик кенгаши томонидан мазкур олий ҳарбий таълим муассасаси ўқув-моддий техник базасини ривожлантириш, курсантлар — бўлғуси офицерларда ватанпарварлик, бурчга садоқат, етакчилик,

маънавий-ахлоқий сифатларни тарбиялаш, уларда кенг дунёқарашни, манتيкий фикрлаш, юксак маънавият ва маданиятни шакллантириш, ҳарбий кадрларни тайёрлаш бўйича таълим ва тарбия жараёнини янада такомиллаштириш, бу борада юртимиздаги нуфузли олий ўқув юртлари билан ҳамкорлик қилиш, шунингдек, билим юрти профессор-ўқитувчиларининг малакасини ошириш, илмий-тадқиқот ишларини ривожлантириш, таълим ва илмий йўналишдаги утуқларни тарғиб қилиш бўйича кенг миқёсдаги фаолият олиб борилмоқда.

Юртбошимиз Қуроли Кучларимиз ташкил тоғланнинг йигирма икки йиллиги муносабати билан Ватан ҳимоячиларига йўллаган байрам табригида "Ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларини ижтимоий ҳимоя қилиш масалаларини ҳал этиш, уларни ҳар томонлама қўлай уй-жойлар, замонавий социал-маиший шарт-шароитлар, сифатли тиббий хизмат билан таъминлаш бўйича қабул қилинган давлат дастурларини тўлиқ рўёбга чиқариш ва ана шу мақсадлар учун ажратиладиган бюджет маблағларини янада кўпайтириш масалалари ҳам эътиборимиз марказида бўлиб қолиши даркор", дея таъкидлаган эдилар.

Конунчилигимизда ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларини белгиланган ижтимоий меъёлар асосида хизмат турар жойлари билан таъминлаш, шунингдек, уларга қонуний асослар мавжуд бўлганда хизмат турар жойини хусусийлаштириш, уй-жой куриш учун ер участкаси ёки хонадон сотиб олиш учун ипотека кредитлари бериш, турар жойини ижарага олганлик учун ҳар ойлик пул компенсация тўлаш каби қатор ижтимоий ҳимояга доир ҳуқуқий нормалар белгиланган бўлиб, амалда ижроси таъминлаб келинмоқда.

Президентимизнинг 2006 йил 14 январдаги "Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан ҳарбий хизматни ўташ тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш тўғрисида"ги ва 2007 йил 14 сентябрдаги Қарори билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари ҳарбий хизматчиларини уй-жой билан таъминлаш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш тўғрисида"ги, 2005 йил 30 июндаги "Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучларининг ҳарбий хизматчиларини ижтимоий муҳофазат қилиши таъминлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги, 2005 йил 19 августдаги "Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари ҳарбий хизматчиларини ижтимоий муҳофазат қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорлари, Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 25 июлдаги "Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучларининг ҳарбий хизматчиларига турар жойини ижарага олганлик (ижарада турганлик) учун ҳар ойлик пул компенсацияси тўлаш тартиби тўғрисида"ги Қарори ҳамда 2008 йил 31 июлдаги Қарори билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучларининг ҳарбий хизматчиларига

узок муддатли ипотека кредитларидан фойдаланган ҳолда квартиралар сотиб олиш ва яқка тартибдаги уй-жойлар куриш учун ер участкалари ажратилиш тартиби тўғрисида Низом" шулар жумласидандир.

Бугун бу соҳадаги устувор вазифаларнинг ҳаётийлигини ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари учун бунёд этилаётган замонавий турар жой бинолари, қисм ва бўлинмалардаги ётоқхоналар, барча қўлайликларга эга бўлган ҳарбий шахарчалар мисолида яққол кўришимиз мумкин. Биргина Мудофаа вазирлиги тизимида ўтган 2014 йил давомида ҳарбий округлар бўйича жами 2 та кўп хонадонли хизмат турар жойи биноси фойдаланишга топширилган. Шу билан бирга, ҳарбий хизматчилар учун 394 та турар жой иккиламчи бозордан сотиб олинган бўлса, биргина Тошкент вилоятининг ўзида 232 нафар ҳарбий хизматчинини намунавий лойиҳалар асосида курилган янги уй-жойлар билан таъминлаш учун дастлабки бадал пуллари вазирилик томонидан тўлаб берилган. Бу ҳам Ватан ҳимоячилари ва уларнинг оила аъзолари ижтимоий ҳимояси амалда изчиллик билан таъминлаб келинаётганининг яққол исботи бўлиб, бу борадаги ижобий ишлар Қуроли Кучларимизнинг бошқа қўшин турларида ҳам кенг миқёсда амалга ошириб боришмоқда.

Қуроли Кучларимиз тизимидаги ислохотларни амалга ошириш, ҳарбий хизматчиларнинг ҳамда улар оила аъзоларининг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, уларнинг ижтимоий ҳимояси ва қонуний манфаатларини амалда таъминлаш, қўшинларни қонунга итоаткор ва ҳуқуқий маданияти юксак профессионал кадрлар билан таъминлаш, қўшин турларининг жанговар тайёрларлиги, сергаклиги ва доимий шайлигини мунтазам ошириб бориш ҳамда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда бу борадаги қонун ҳужжатларининг аниқ ва бир хилда ижро этилишини таъминлаш хал қилувчи аҳамиятга эга. Шу нуқтаи назардан, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси органлари томонидан Қуроли Кучларда қонун устуворлигини таъминлаш ва қонунийлигини мустақамлаш борасида доимий равишда чора-тадбирлар амалга ошириб келинмоқда.

Ҳарбий прокуратура органлари томонидан ўтган йил "Соғлом бола йили" Давлат дастури талаблари доирасида ҳам қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, ёш авлодни ватанпарварлик ва Ватан тақдирига дахлдорлик ҳисси билан тарбиялаш мақсадида умумий, ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими муассасаларига, айниқса, меҳрибонлик уйларига мунтазам равишда ташриф буорилиб, ўқувчилар билан Миллий Армияимизнинг қудрати ва нуфузини, Ватанга садоқат ва фидойиликни маҳд этувчи мавзуларда ҳуқуқий соатлар, учрашулар ва суҳбатлар ташкил этилди.

Устувор вазифалардан ҳисобланган аҳоли бандлигига кўмаклашиш соҳасида ҳам ҳарбий прокуратура органлари томонидан қатор ижобий ишлар амалга оширилиб, маҳал-

лий ҳокимият органлари билан ҳамкорликда 2014 йил давомида жами 43 мартаба "Бўш иш ўринлари" меҳнат ярмаркалари ташкиллаштирилди ва натижада ҳарбий хизматчиларнинг иш билан банд бўлмаган оила аъзоларидан 190 нафарининг иш билан таъминланишига эришилди.

Оқоридидаги сингари сый-ҳаракатлар ҳарбий прокуратура органлари томонидан "Кексаларни эъзозлаш йили"да ҳам жадаллик билан давом этирилади. 2015 йилда Қуроли Кучлар фаҳрийларининг, ҳарбий хизматдан захирага бўшатишга олиб келинган пенсионерларнинг ҳамда уларнинг оила аъзоларининг ижтимоий муҳофазасини янада мустақамлаш тадбирларини амалда янада кучайтириш масаласи олди-мизда турган устувор вазифалардан ҳисобланади.

Шу ўринда Юртбошимизнинг Конституцияимиз қабул қилинганнинг йигирма икки йиллигига бағишланган тантанали маросимда билдирган қўйидаги фикрлари ёгда тушди: "Бугунги кунда дунёда содир бўлаётган воқеаларни ҳисобна баҳолар эканмиз, кескинлик ва ҳаф-хатарларнинг тобора ўсиб, геосийсий қарама-қаршилиқлар, ўз таъсир доирасини кенгайтиришга қаратилган курашнинг кучайиб бораётгани, радикализм, терроризм ва экстремизм каби таҳдидлар билан ташвишга солмасдан қўймайди, албатта".

Дарҳақиқат, бугунги глобаллашу шароитида, дунёнинг турли минтақаларида давом этаётган ички урушлар, қарама-қаршилиқ ва жоғорлар, турли террористик ҳужжатлар ҳалқор ва ҳафсизликка жиддий таҳдид солиб турган айни таҳликали замона давлатимиз ҳафсизлигини, халқимиз тинчлиги ва осойишталигини таъминлаш, доимо оғоҳ ва ҳушёр бўлиш биринчи галдаги вазифамиз эканини, тинчлигимизга таҳдид бўлган ҳаф-хатарларни ўрганиб, таҳлил этиш асосида Қуроли Кучларимизнинг салоҳияти ва қудратини янада юксалтириш борасида олиб борилаётган чора-тадбирлар самарасига ҳар биримиз дахлдор эканимизни бир зум бўлса-да, ёддан чиқармаслигимиз зарур. Бу ҳарбий прокуратура органлари томонидан амалга оширилаётган чора-тадбирларнинг бош мақсади ҳисобланади.

Хулоса ўрнида айтадиган бўлсак, давлатимиз томонидан амалга оширилаётган ҳар бир эзгу ишлар ҳамда амалий ҳаракатлар фақат она Ватанимиз ва халқимизнинг тинчлиги ва осойишталиги, фаровонлиги ва порлок келажиғи учун эканлигини доимо ёгда сақлашимиз даркор. Шунингдек, ўзини Ўзбекистон фуқаросиман, деган ҳар бир шахс Ватан қорига яраш энг катта бахт эканлигини, айниқса, мана шу жаннатмакон заминимизни ташқи ҳуруж ва хатарлардан ҳимоя қилиш шарафли иш, жасорат ва муқаддас бурч эканлигини унутмаслиги керак.

Фурсатдан фойдаланиб, сиз азиз юртдошларимизни Ватан ҳимоячилари кўни билан сийимий куллуб, она Ватанга муҳаббат ва унга садоқат билан хизмат қилишдек шараф ва масъулият сизларни асло тарк этмаслигини тилаб қоламан.

Юксак инсонпарварлик ва бағрикенглик ифродаси

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн олтинчи ялпи мажлисида мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётига оид кўплаб масалалар қўриб чиқилди. Чунончи, Олий Мажлис Сенатининг "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма икки йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарори ҳам ана шундай эзгу мақсадаларга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Шахснинг ҳуқуқ, эркинлик ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган фаолият ҳуқуқий демократик давлатни шакллантириш соҳасидаги ишларнинг муҳим йўналишидир. Шу боис, мустақиллик йилларида жиноят қонунчилигимиз либераллаштирилди. Инсонпарварлик тамойилларига асосланган давлат сиёсатининг бир йўналиши сифатида жиноят содир этган шахсларга нисбатан тобора кечиримли бўлиш ҳамда уларни тўғри йўлга бошлаш масаласи қўйилди. Зеро, инсонпарварлик — инсон ҳуқуқларини таъминлашда муҳим мезонлардан бири ҳисобланади.

Шунинг учун ҳам билиб-билмасдан жиноят йўлига кирган шахсларни кечириб, уларга нисбатан инсонпарварлик тамойиллари асосида ёндашиш зарур. Муҳими, инсонни жазолаш эмас, балки жиноят йўлига кирган шахснинг ҳар қандай қилмиши учун жазонинг муқаррарлигини англаб етишига эришиш лозим. Шу боис ҳам, юртимизда олиб борилаётган суд ҳуқуқ ислохотлари моҳиятига айна мазкур гоя сингдирилган. Инсонпарварлигининг энг олий тарзда намоён бўлиши бу давлат раҳбари ташаббуси билан парламент юқори палатаси томонидан қабул қилинган амнистия актидир.

Бағрикенглик, кечиримлик бизга аждодларимиздан мерос фазилат ҳисобланади. Шу фазилатнинг мавжудлиги, асрий анъаналаримизнинг бардавомлиги миллат сифатида ҳамisha юзимизни ёруғ, халқ сифатида қадримизни баланд қилиб келган. Мустақиллигимиз боис, Юртбошимиз раҳнамоллигида аждодлардан ўтиб ке-

лаётган барча эзгу ишларимиз янада кенг қулоч ёйди.

Хато қилганини кечириб, йиқилганини сунъиб, унга тўғри йўл кўрсатиш, инсон сифатида қаддини тиклаб, қайтадан жамиятнинг фаол аъзосига айланиши учун имконият яратиб бериш давлатимизнинг одилона сиёсатларидан биридир. Амнистия тўғрисидаги қарор халқимизга хос меҳру оқибатимиз тимсоли сифатида юртимиздаги кўплаб оиланинг қалбида ишонч чироғини ёқди десак, тўғри бўлади. Зеро, ҳеч ким бир умр хатолар, гуноҳлар гирдобиди яшашни истамайди. Одамнинг ўзини ўнглаб олиши учун берилган имконият жамиятдаги адолатнинг амалдаги исботидир.

Сенатнинг амнистия тўғрисидаги бу йилги қарорининг 1-бандига мувофиқ, қуйидаги маҳрумлар — аёллар, жиноят содир этган вақтда 18 ёшга тўлмаган шахслар, 60 ёшдан ошган эркаклар, чет давлатлар фуқароларини жазодан озод қилиш назарда тутилганининг ўзиёқ унинг нақадар бағрикенглик ва инсонпарварлик тамойилларига асосланганлигини кўрсатади.

I ва II гуруҳ ногиронлари, шунингдек, ушбу қарор кучга киргунга қадар бир йилдан ошмаган муддат ичида қонунда белгиланган тартибда жазони ўташга тўққиллик қиладиган оғир касалликларга чалинган, деб топилган шахслар жазодан озод қилинади.

Қарорнинг 2-бандида эҳтиётсизлик ораксидида жиноят содир этган шахслар, шунингдек, қасддан ижтимоий хавфга катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноят содир этганлиги учун биринчи марта ҳукм қилинган шахслар жазодан озод қилиниши белгиланган.

Ушбу икки бандда қайд этилган шахслар томонидан содир этилган жиноятлар тўғрисидаги барча ишлар тугатилади. Мазкур банднинг аҳамияти шундаки, юқоридаги шахслар жиноий жавобгарликдан озод этилади ва улар судланмаган, деб топилди.

Бундан ташқари, озодликдан маҳрум қилиш жазосига ҳукм қилиниб, ўталмай қолган жазо муддати икки йил-у олти ойдан кўп бўлмаган, ҳукми ушбу қарор эълон қилинган кунга қадар қонуний кучга кирган маҳрумлар (жавобгарликни оғирлаштирадиган ҳолатларда қасддан одам ўлдириб жиноятини содир этганлар бундан мустасно) жазодан озод қилинади.

Амнистия тўғрисидаги қарорнинг 4-бандида халқимизнинг нақадар бағрикенг эканлиги акс этганини кўриш мумкин. Унда белгиланишича, тақиқланган ташкилотлар фаолиятидаги иш-тироқи, улар таркибида тинчлик ва хавфсизликка қарши ёки жамоат хавфсизлигига қарши жиноятлар содир этганлиги учун биринчи марта озодликдан маҳрум қилишга ҳукм этилиб, тузалиш йўлига қатъий ўтган шахслар жазодан озод қилинади.

Қарорнинг 6-бандида ушбу қарор асосида озод қилинмайдиган шахсларнинг жазо муддатлари қисқартирилиши ҳам назарда тутилган:

а) қасддан содир этган жинояти учун ўн йилдан кўп бўлмаган муддатта озодликдан маҳрум қилишга ҳукм қилинганларнинг ўталмай қолган жазо муддати — учдан бир қисмга;

б) қасддан содир этган жинояти учун ўн йилдан ортқ муддатта озодликдан маҳрум қилишга ҳукм қилинганларнинг ўталмай қолган жазо муддати тўртдан бир қисмга қисқартирилади.

Мазкур қарорнинг олдингиларидан фарқи хижатлари ҳақида тўхталдиган бўлсак, биринчидан, жиноят содир этган ва етказилган моддий зарарни тўлиқ қопламаган шахсларга амнистия акти қўлланилмайди. Иккинчидан, амнистия актига кўра, олдин ҳам жиноий жавобгарлик ёки жазодан озод бўлган ва яна қасддан жиноят содир этган шахс-

Нуриддин ИБОДОВ,
Фузор туман прокурори

ларга амнистия акти қўлланилмаслиги ҳақидаги қоидаларга ўзгартиш киритилди. Аввал ушбу қоида фақат уч тоифа шахсларга татбиқ этилар эди. Бу галги амнистияга кўра, бу барча шахсларга таллуқли эканлиги белгиланди. Яъни муқаддам амнистия акти қўлланган аёллар, вояга етмаганлар, 60 ёшдан ошган эркаклар, чет давлатлар фуқаролари, I ва II гуруҳ ногиронлари яна қасддан жиноят содир этган бўлса, уларга амнистия акти татбиқ этилмайди. Учинчидан, муқаддам афв этиш тартибида жазо (жавобгарликдан) озод қилинган шахслар яна қасддан жиноят содир этган бўлса, уларга нисбатан ҳам амнистия акти қўлланилмайди.

Амнистия тўғрисидаги қарорнинг қўлланилиш тартиб-таомилларида жамоатчилик назорати ва очик-ошкораликни таъминлаш мақсадида сенаторлар, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқори Кенгесининг, халқ депутатлари вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар ва шаҳарлар Кенгашларининг депутатлари ҳамда бошқа мутасадди ташкилотлар вакилларида иборат ишчи гуруҳлари тузилди. Қарор уч ой мобайнида ижро этилади. Унинг ижросини таъминлаш ошқоралик, очиклик ва шаффофликка эришишга хизмат қилади, албатта.

Комиссия аъзолари қарор ижросини таъминлаш билан бирга озодликка чиққан шахсларга моддий ёрдам кўрсатиш, уларни ишга жойлаштириш, ёлғиз, ёрдамга муҳтож шахсларни ногиронлар ва қариялар уйларига жойлаштириш, вояга етмаганларни ота-оналар, ҳомийлик ва васийлик органларига топшириш, зарур ҳолларда таълим муассасаларига юбориш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқади. Бунда прокуратура, суд, ички ишлар идоралари, соғлиқни сақлаш муассасалари, "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ва маҳалла ҳамда қишлоқ фуқаролар йиғинларининг ҳам-корлиги муҳим ўрин тутди.

Қонун устуворлигини таъминлашнинг муҳим омили

Ўзбекистон Республикаси Конституциясида белгиланган ҳуқуқий меъёрларга кўра, мулкчиликнинг турли шаклларидаги корхона, муассаса ва ташкилотлар, шунингдек, тadbirkorлар ўртасидаги, иқтисодиёт соҳасида ва уни бошқариш жараёнида вужудга келадиган хўжалик низоларини ҳал этиш Олий хўжалик суди ва хўжалик судлари томонидан уларнинг ваколатлари доирасида амалга оширилади. Ҳар бир хўжалик юритувчи субъект ўзининг бузилган ёки низолашган ҳуқуқ ёхуд қонун билан қўриқилмайдиган манфаатларининг ҳимоя қилинишини сўраб, Ўзбекистон Республикасининг Хўжалик процессуал кодексидида белгиланган тартибда хўжалик судига мурожаат қилишга ҳақи.

Хўжалик судида суд ишларини юритиш вазифалари — иқтисодиёт соҳасида ва уни бошқариш жараёнида корхона, муассаса, ташкилотларнинг бузилган ва низолашган ҳуқуқларини ёхуд қонун билан қўриқилмайдиган манфаатларини ҳимоя қилиш, иқтисодиёт соҳасида қонунчиликни мустаҳкамлаш ва шартнома муносабатларидаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга кўмаклашишдан иборат.

Хўжалик процессуал кодексидида манфаатдор тараф хўжалик низоларининг қайси тарафларидаги ишлар юзасидан

судга мурожаат этиши мумкинлиги белгиланган бўлиб, уларга: иқтисодиёт соҳасида юридик шахслар, юридик шахс тузмаган ҳолда тadbirkorлик фаолиятини амалга ошираётган ва яқна тартибдаги тadbirkor макomini қонунда белгиланган тарзда олган фуқаролар ўртасидаги фуқаровий, маъмурий ва бошқа ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган низоларга доир ишлар; иқтисодиёт соҳасида ташкилотлар ва фуқароларнинг ҳуқуқлари вужудга келиши, ўзгариши ёки бекор бўлиши учун аҳамиятга эга бўлган фактларни аниқ-

лаш тўғрисидаги ишлар; ташкилотлар ва фуқароларнинг банкротлиги тўғрисидаги ишлар қиради.

Прокуратура органларининг вазифаси хўжалик юритувчи субъектларнинг шартномавий ва бошқа ҳуқуқий муносабатларидан келиб чиқадиган иқтисодий, молиявий, мулкий муаммоларни ҳар томонлама ҳуқуқий тартибга солишининг аҳамиятини оширишдан иборатдир. Прокуратура органлари ўзларига берилган ваколатлар доирасида хўжалик юритувчи субъектларнинг бузилган мулкий ҳуқуқларини тиклаш ва айбдор шахсларни

қонун билан белгиланган тартибда жавобгарликка тортиш чораларини кўради.

Хўжалик низоларига оид ишларнинг суд муҳокамасида кўрилишида прокурорнинг иштироки этиши, унинг давлат манфаатлари ва юридик шахслар ҳамда тadbirkorларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш мажбурияти унга юкланган конституциявий ваколатлардан келиб чиқади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 53-моддасига мувофиқ, бозор муносабатларини ривожлантиришга қаратилган иқтисодиётнинг негизини хилма-хил шаклларидаги мулк ташкил этади. Давлат мулк эгаларининг тенг ҳуқуқлигини ва ҳуқуқий муҳофазасини кафолатлайди.

Хўжалик юритувчи субъектларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари-

Кўчкор РАҲИМОВ,
Хоразм вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

ни ҳимоялаш давлат сиёсатининг асосий йўналишларидан бири бўлганлиги боис, прокуратура органларининг хўжалик судлов соҳасида қонунийликни таъминлаш фаолияти муҳим аҳамият касб этмоқда.

Судларда жиноят, фуқаролик ва хўжалик ишлари кўрилишида прокурор иштирокини таъминлаш Ўзбекистон Республикасининг "Прокуратура тўғрисида"ги (янги таҳрири) Қонунининг 4-моддасида белгиланган берилган. У прокуратура фаолиятининг асосий йўналишларидан бири ҳисобланади. Бу эса қонун устуворлигини таъминлашга хизмат қилади.

Яширин цех фош этилди

Махсет УТЕПБЕРГЕНОВ,
СВОЖЖДЛКК департаментининг
Урганч туман бўлими суриштирувчиси

Истиқлол йилларида юрти-
мизда олиб борилаётган
иқтисодий, ижтимоий, сиё-
сий соҳалардаги ислохот-
лар ҳалқимизни эзгу мақ-
садлар йўлида жипслашти-
ришга хизмат қилмоқда,
шунингдек, давлатимиз то-
монида тadbиркорлик
субъектларининг фаолият-
тини қўллаб-қувватлаш юза-
сидан тегишли қонун,
қарор ва бошқа меъриёй-
хуқуқий ҳужжатлар қабул
қилинмоқда.

Бундан келиб чиққан
ҳолда тadbиркорлик
билан шуғулланмоқ-
чи бўлганлар учун барча
хуқуқий асослар етарли экан-
лигини қайд этишимиз мум-
кин.

Қонун доирасида даромад
топиш учун ҳалол меҳнат талаб
этилади. Бугунги кунда
қонун доирасида фаолият юри-
таётган тadbиркорларнинг
сони кун сайин ортиб бормоқда.
Бироқ, вijdонан ишлаб
келаётган тadbиркорлар ора-
сида сохта ишбилармонлар
ҳам учраб турибди.

СВОЖЖДЛКК департамен-
ти органлари ходимлари то-
монидан бу каби соғлом ра-
қобат муҳитини бузиб келаётган
сохта тadbиркорларни
аниқлаш ҳамда уларнинг но-
қонуний фаолиятига барҳам
бериш бўйича бир қатор иш-
лар амалга ошириб келинмоқда.
Хусусан, ўтказилган тезкор
тadbирда кўштирноқ ичидagi
тadbиркорликнинг бошини
тутган ота-боло Парахат Дос-
чанов ва Руслан Рейимбаевлар
дизел ёқилғисини ишлаб чи-
қариш учун яширин цех таш-
кил қилишганлиги аниқланди.
Улар уйлариининг ёрдамчи хо-
насида сифими 2 тонналик
идишга автотранспортда иш-
латилган мотор мойларини
ийгиб, қўлбола усулда дизел
ёқилғисини ишлаб чиқаришни
йўлга қўйишган ҳамда хавф-
сизлик ва стандарт талаблари-
га жавоб бермайдиган дизел
ёқилғисини фуқароларга соти-
шни бошлашган.

Департаментнинг Кўнғирот
туман бўлими ва бошқа
хуқуқни муҳофаза қилувчи
идоралар ходимлари ҳамкор-
лигида олиб борилган тadbир-
бирда яширин цех фаолияти-
га барҳам берилди ва улар-
дан қўлбола усулда ишлаб чи-
қарилган 1200 литр дизел
ёқилғиси, 400 литр мотор
мойи ҳамда фойдаланилаётган
услуналар ашёвий далил
сифатида олиб кўйилди.

Мазкур ҳолат юзасидан департаментнинг Кўнғирот туман бўлими томонидан жиноят иши кўзғатилди. Қонунларимизни менсимай, уларни четлаб ўтишга ҳаракат қилган "ишбилармонлар"га нисбатан суд ҳукми билан тегишли жазо тайинланди.

Мамлакатимизда тadbир-
корлик субъектларини қўл-
лаб-қувватлаш борасида
амалга оширилаётган кенг
қўламли чора-тadbирлар
натijasида улар жамият
таянчига айланмоқда. Кей-
ининги йилларда бу борада
ҳукуматиимиз томонидан
кичик бизнес ва хусусий
тadbиркорларга берилаётган
имтиёз ва эркинлик-
ларни алоҳида таъкиллаш
лозим.

Дарҳақиқат, ички бо-
зоримизни рақобатдош
ва сифатли маҳсулотлар
билан тўлдир-
ишда, бугунги куннинг энг
долзарб масалаларидан
бири бўлган аҳолини, авва-
ламбор, ёшларимизни иш

Ноҳолис ният оқибати

билан таъминлаш ва шу аснода уларнинг турмуш фаровонлиги ошиб боришда бу соҳанинг роли ниҳоятда катта.

Бироқ, яратилаётган имконият ва имтиёзлар моҳиятини тушуинмаган ёки аксинча, бундай имкониятлардан ўзини гаразли манфаатлари йўлида фойдаланишга интилаётган сохта тadbиркорларнинг учраб туриши кишини таажжубга солади.

Алижон Улбиев (исм-фамилияси ўзгартирилган) тadbиркорликини ривожлантиришни мақсад қилиб, жамият ташкил этди, тегишли банк муассасасидан кредит олиш-

нинг ҳам уддасидан чиқди. Бироқ, у тўри йўл туриб, эгрисини танлади ва қаттиқ янглишди.

Аниқланишича, Алижон Улбиев "Автомобилларга газ қуйиш шохобчаси"ни ишга тушириш мақсадида банк муассасасидан 75 млн. сўм миқдорда кредит маблағи олади, ammo бу маблағни мақсадли ишлатмайди. Пул ўтказиш йўли билан 75 млн. сўмлик қурилиш маҳсулотлари харид қилиб, уларни нақд пулга сотиб юборади. Савдодан тушган пуллари эса назорат-касса машинасига кирим қилмасдан, ўз эҳтиёжлари учун сарфлаб юборади.

Равайн РАХМАНОВ,
СВОЖЖДЛКК департаментининг
Ховос туман бўлими бошлиғи

Ноқонуний хатти-ҳаракатлар хуноқ оқибатларга олиб келишига бепарво бўлиш унга қимматга тушди. Суд қонунбузарга нисбатан тегишли жазо тайинлади.

Тadbиркорлик аслида соғлом рақобат, мулкка янгича муносабатда бўлиш демокдир. А.Улбиев бошқалар каби фаолиятини қонуний юритганида, жамиятимизга нафи тегиши, ўзи ҳам мулкдорлар сафига қўшилиши тайин эди.

Тугатишнинг «баҳо»си

Бозор иқтисодиёти изланиб ишлашни, бозор конъюктурасини, талаб ва эҳтиёжни узлуқсиз ўрганиб, товар ва хизматларнинг сифатини яхшилаб боришни тақозо этади. Ушбу жараёнда айрим корхона ва ташкилотлар, масъулияти чекланган жамиятлар рақобатга дош беролмай, таназзулга юз туталдилар. Бундай тadbиркорлик субъектлари фаолиятларини давом эттира олмасликлари равайн бўлгач, улар тугатилади. Бу ҳолатнинг тегишли қонун ҳамда қонуности ҳужжатлари асосида амалга оширилиши ҳам белгилаб қўйилган.

Пойтахтимиздаги "Нарғиз Шахзодабону Савдо" масъулияти чекланган жамиятининг ҳам баъзи сабабларга кўра иши юришмай, фаолиятини тугатишга тўри келди. Унинг раҳбари Ботир Мирзаев (исм-фамилиялар ўзгартирилган) жамиятнинг тугатиш учун тегишли жойга муружаат қилди. Унинг муружаати Ўзбекистон Республикаси суд бошқарувчилари профессионал жамоат бирлашмаси суд

бошқарувчилари Шўҳрат Алимов ҳамда Бобур Нуриевларнинг иш юритувига келиб тушди. Бу шахслар фуқаро Б.Мирзаевнинг муружаатини қонуний тарзда ҳал этиб беришлари лозим эди. Бироқ, нафс йўлига юриб, бундан фойдаланиб қолмоқчи бўлишди. МЧЖнинг фаолиятини тугатиш ишларини тезлатиб бериш эвазига Б.Мирзаевдан 2 минг АҚШ доллари беришни талаб қилишди. Бунча миқдордаги пулни зшитган жабрла-

Мурат ХАЛИЛОВ,
СВОЖЖДЛКК департаментининг Учтепа туман бўлими бошлиғи

нувчининг боши қотди ва суд бошқарувчиларининг тамағирликлари ҳақида тегишли жойга муружаат қилди.

Фуқаро Б.Мирзаевнинг аризаси асосида СВОЖЖДЛКК департаментининг Учтепа туман бўлими томонидан ўтказилган тadbирда суд бошқарувчилари Ш.Алимов ҳамда Б.Нуриев хизмат хоналарига 2 минг АҚШ долларини пора тарикасида олаётган вақтда қўлга олинди. Жиноят ишлари бўйича Учтепа туман суди мансабини суиистеъмол қилиб, жиноятга қўл урган қимсаларга нисбатан қонуний жазо тайинлаб, ҳукм чиқарди.

Амалдаги қонунларимизга кўра, инсон саломатлигига жиддий хавф солувчи, истеъмолга яроқсиз товарлар ишлаб чиқариш ва сотиш тақиқланади. Ортиқча муаммо ва оворагарчиликларни истамаган одам қонунларни ҳурмат қилиб, тирикчиликнинг қинғир кўчасига бош сўқмайди. Ammo, баъзида ўз манфаатини жамият, ҳалқиникидан устун қўядиган, осон даромад топиш илжинида инсон ҳаёти билан ҳисоблашмайдиган қимсалар ҳам учраб туради.

Сохтакорликнинг йўли тўсилди

Хайрулла РУСТАМОВ,
СВОЖЖДЛКК департаментининг
Қашқадарё вилоят бошқармаси катта инспектори

Қосон шахрида яшовчи фуқаро Р.Жониев (исм-фамилиялар ўзгартирилган) тadbиркорлик билан шуғулланиш учун яратилган шароит ва имкониятлардан оқилона фойдаланиш ўрнига уйда яширин цех ташкил этиб, қўлбола усулда арок ишлаб чиқариш ва сотиш билан шуғулланишни афзал билди. Алқоғли маҳсулотларни сотишда унга туманда яшовчи фуқаро Н.Акрамов ва Т.Рустамовлар яқиндан ёрдам беришди. Сохта тadbиркорлар ноқонуний фаолиятлари кун келиб фош бўлишини йўлаб ҳам кўришмади. СВОЖЖДЛКК департаментининг Қарши туман бўлими ходимлари томонидан ўтказилган тadbир давомиди Н.Акрамов ва Т.Рустамов "Damas" русумли автомашинада қалбаки акциз марка ёпиштирилган 300 донна "Зелёный город" номли арок маҳсулотларини 1 млн. 50 минг сўмга сотаётган вақтда қўлга тушишди. Арок билан автомашина ашёвий далил сифатида олиб кўйилди. Суриштирув жараёнида Н.Акрамов ва Т.Рустамов арок маҳсулотини Р.Жониевдан олишгани хусусида кўрсатма беришди. Уларнинг кўрсатмалари бўйича Р.Жониевнинг хонадони кўздан кечирилди ва давлат стандартларига жавоб бермайдиган 754 ишча арок сотиш учун сақлаб қўйилганлиги аниқланди.

Истеъмолчиларнинг ҳаёти ёки соғлиғи хавфсизлиги талабларига жавоб бермайдиган маҳсулотларни ўтказиш мақсадини қўлаб ишлаб чиқариш, сақлаш, ташиш ёхуд ўтказиш, ишлар бажариш ёки хизматлар кўрсатиш қонун билан жазоланади. Р.Жониев ва унинг шерикларига нисбатан жиноят иши кўзғатилиб, суд томонидан уларга тегишли жазо тайинланди.

Хулоса чиқармаган экан

Назиржон МАРАСУЛОВ,
СВОЖЖДЛКК департаментининг
Фуқаро туман бўлими бошлиғи

Майнахон Мирбобоева (исм-фамилияси ўзгартирилган) 55 ёшга кирган, кўпини кўрган, олий маълумотли аёл. 2011 йилда оғилхонасида қўлбола ёғ ишлаб чиқаришни йўлга қўйгани учун судланган, амнистия акти қўланиб, жазодан озод этилган эди. Шу боис, у тadbиркорлик борасидаги қонун-қондаларни, эмин-эркин фаолият юритиш учун яратилган шарт-шароитларни, ноқонуний фаолият жиний жавобгарликни келтириб чиқаришнинг жуза яхши билиб олган эди. Шундай бўлса-да, яна жиноятга қўл уради.

Хуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тadbир ўтказилиб, М.Мирбобоеванинг яшаш хонадонини ва ёрдамчи хўжалиғи кўздан кечирилганда, тавбасига таянмаган "тadbиркор" аёл дориланган, экиш учун мўлжалланган чигитдан яна ўсимлик ёғи ишлаб чиқариш билан шуғулланаётгани аниқланди. Холислар иштирокида унинг ёрдамчи хўжалигидан ёғ ишлаб чиқаришда қўлланган жами 3 млн. 437 минг сўмлик асбоб-анжомлар, 1890 килограмм кунжара, бир неча килограмм дориланган чигит ҳамда 360 литр истеъмолга яроқсиз ўсимлик ёғи ашёвий далил сифатида олинди.

Суд ҳукми билан М. Мирбобоевага қилмишига яраша жазо тайинланди.

Хайрли иш чегара билмайди

Ижтимоий ҳимояга муҳтож кишиларга инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш халқимизга хос азалий қадриятлардан ҳисобланади. Зеро, Юртбошимизнинг "Вижонни уйғоқ одам ён-атрофда бўлаётган воқеаларга, ёрдам ва кўмакка муҳтож инсонларнинг муаммоларига, адолатнинг топталишига беварқ қарай олмайд", деган пурмаъно сўзлари барчамизнинг зиммасига ёрдам ва кўмакка муҳтож инсонлар билан ишлаш, ўзгаларнинг оғирини енгил, мушкулларни осон қилиш вазифаларини юклайди.

Самарқанд вилоят прокуратураси ташаббуси билан ҳар йили вилоят ва шаҳар ҳокимликлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси ва бошқа ҳамкор ташкилотлар ҳамкорлигида ногиронларни ҳимоя қилиш тadbирлари кўтаринки руҳда ўтказиб ке-

линомқда. Ўтган 2014 йилда ҳам вилоятнинг барча туман ва шаҳарларида 100 дан ортиқ хайрия тadbирлари ўтказилди. Ушбу тadbирларда 3000 нафарга яқин ногиронлар, шу жумладан, 600 нафардан ортиқ ногирон болалар иштирок этиб, уларга жамоат ташкилотларининг махсус совғалари, ҳомий ташкилотларнинг турли озиқ-овқат маҳсулотлари, саноат молларидан иборат ҳомийлик совғалари топширилди.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан ногиронларнинг ижтимоий ҳимоясини таъминлашга оид қонунлар ижросини таъминлаш, уларга қонун билан берилган кафолатларнинг тўлиқ таъминланиши устидан назоратни амалга ошириш билан бир қаторда, мазкур қонун ҳужжатларини бузган шахсларга нисбатан қатъий чоралар кўриш ҳамда бузилган ҳуқуқларни тиклаш масаласига ҳам алоҳида эътибор қара-

тилмоқда. Масалан, Пастдаргом туманида яшовчи болаликдан туғма ногирон бўлган Б.Рўзиевнинг ногиронлик белгилари яққол кўриниб турган бўлса-да, туман тиббиёт бирлашмаси масъул ходимлари унга ногиронлик нафақаси белгилаш ҳақидаги мурожаатларни сансалорликка солганлар. Оқибатда Б.Рўзиевга икки йил давомида нафақа тайинланмасдан, ҳуқуқлари поймол этилган. Вилоят прокуратурасининг аралашуви билан унга 1 гуруҳ ногиронлик белгилаши таъминланди ҳамда 2 йил мобайнида тўланмаган 4 млн. 245 минг сўм миқдоридagi ногиронлик нафақасини ундириш ҳақида судга даъво аризаси киритилиб, унинг бузилган ҳуқуқлари тикланди. Шунингдек, унга ногиронлик белгилашда сансалорликка йўл қўйилгани учун Пастдаргом туман тиббиёт бирлашмаси ходимлари Х.Саттаров ва Т.Эркаевлар

интизомий жавобгарликка тортилди.

Шу каби, Жомбой туманида яшовчи Б.Турсунқулвоннинг ногиронлики белгилаш тўғрисидаги аризаси туман тиббиёт бирлашмаси масъул ходимлари томонидан ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Оқибатда унга ҳам 2 йил мобайнида нафақа тайинланмасдан қолиб кетган. Унга 2-гуруҳ ногиронлик белгилаши таъминланди ва тўланмаган 3 млн. 620 минг сўм миқдоридagi ногиронлик нафақасини ундириш ҳақида судга даъво аризаси киритилди. Бу масалаларга панжа орасида қараган тиббиёт бирлашмаси ходимлари интизомий жазага тортилди.

Бундан ташқари, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатлами, шу жумладан, ногиронларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини муҳофаза қилиш, ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг соғлигини сақлаш, малакали

Санжархон ФАЙЗИЕВ,
Самарқанд вилоят прокуратураси
бўлим прокурори

тиббий ёрдам кўрсатилишини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилган. Ҳозирги кунда вилоятда истиқомат қилаётган 57 минг 894 нафар ногиронларга ҳар ойлик нафақа пуллари тўлиқ тўлаб келинмоқда.

Ўтган йилда маҳаллий ҳокимликлар, меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органлари, "Соғлом авлод учун" хайрия жамоат фонди, "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда ногиронлар ҳамда ўзгалар ёрдамига муҳтож фуқароларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш мақсадида уларнинг 427 нафарига протез-ортопедия воситалари, 216 нафарига ногиронлар аравачаси етказиб берилди.

Васийлик ва ҳомийлик

Туман прокуратураси томонидан Оила кодекси, "Васийлик ва ҳомийлик тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ва тегишли қонуни ҳужжатларининг ижроси таъминлаш қўзғатиш лозим, ўтган йил мобайнида 32 нафар ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган боланинг 2 нафарига васийлик, 2 нафарига ҳомийлик белгиланган. 23 нафар бола фарзандликка олинган.

Айни чоғда туман ХТМФМТТЭБ қошидаги васийлик ва ҳомийлик комиссиясининг фаолиятида бир қатор хато ва камчиликлар кўзга ташланди. Аввало, комиссиянинг иш режаси ўта саёз тузилгандан ташқари, амалга ошириладиган тadbирларнинг аниқ муҳлатлари белгилаб қўйилмаган. Айрим тadbирлар қозғола қилиб кетган. Чунончи, васийлик ва ҳомийлик тўғрисидаги Низом талаблари юзасидан семинар машғулотлари ўтказилмаган.

Фарзандликка олиш ҳақидаги ҳужжатларни расмийлаштиришга юзаси қаралган. Жумладан, воёга етмаган У.Маматёкубова ҳамда М.Хайитовни фарзандликка олган Э.Абдуллаев ҳамда Н.Абдуллаевалар, Б.Раҳимов ва Ф.Раҳимоваларнинг турмуш шароитларини ўрганиш натижаси бўйича хулосалар берилмаган, далолатномаларнинг санаси қайд этилмаган. Болалар уйдан фарзандликка олишни сўраб мурожаат этган Ф.Орипов ва Ш.Ориповаларнинг ҳужжатлари сирасига фуқаролик паспортларининг нусхалари тикиб қўйилмаган.

Фарзандликка олиш, васийлик ёки ҳомийлики белгилаш арасида мурожаат этувчиларнинг яшаш шароитлари фақат комиссиянинг масъул котиби томонидан ўрганилган. Қонун-қоидага биноан, комиссия аъзолари, маҳалла фаоллари ёки ҳолислар жалб қилинмаган. Ҳомийликка берилган болаларнинг яшаш ва билим олиш шароитлари юзаси ўрганилган бўлиб, хусусан, ҳомийлик белгиланган мактаб ўқувчилари Ш.Ризаева ва М.Зоитоваларнинг яшаш ва билим олиш шароитлари маъмури бўлиб қолган.

Чин етимларга васийлик ва ҳомийлики белгилашда уларнинг мол-мулкни аниқлаш ва бошқариш ҳамда мол-мулкларини ва маблағларининг сақланиши ҳақида ёзма ҳисоботлар тайёрланмаган, комиссия томонидан талаб қилиб олинмаган.

Умумтаълим мактабларида васийлик ва ҳомийлик ишлари бўйича жамоатчи назоратчиларнинг фаолиятида ҳам бир қатор камчиликларга йўл қўйилган. Жамоатчи назоратчилар — мактаб директорларининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўрин-босарлари томонидан комиссия фаолиятига тааллуқли бўлган ўқувчиларнинг ҳуж-

Сирожиiddин ҒОЗИЕВ,

Олтиариқ туман прокурори ёрдамчиси

жатларида билим олишлари, тўғаракларга қатнашишларининг таҳлиллари ва васийлик ёки ҳомийлик ҳисоботлари мунтазам равишда юритиб борилмаган. Чора-тadbирлар ижросига оид ишлар жамоатчи назоратчиларнинг шахсий иш режаси ва ҳомийлик органининг иш режасига киритилмаган.

Бундан ташқари, "Васийлик ва ҳомийлик тўғрисида"ги Қонуннинг 22-моддасида қасддан содир этган жинояти учун илгари ҳукм қилинганлар фарзандликка олувчи бўла олмастликлари белгилаб қўйилган бўлса-да, васийлик ва ҳомийлик комиссиясининг хулосасига асосан, туман ҳокимиятининг воёга етмаган Ш.Ризаева ва М.Зоитовни Дилбархон Ризаеванинг ҳомийлигига бериш ҳақидаги қарори қабул қилинишида қонуннинг юқоридagi шартига амал қилинмаган. Ҳомийликка олувчининг муқаддам судланганлиги ҳамда муомаллага лаёқатсиз ёки лаёқати чекланганлиги ўрганилмасдан, қонунга зид равишда қабул қилинган туман ҳокимиятининг қарорини бекор қилиш ва қонунга мувофиқлаштириш хусусида протест келтирилди.

Шунингдек, васийлик ва ҳомийлик органида "Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги Қонун талабларига амал қилинмаган. Хусусан, 2014 йилда келган 35 та мурожаатларнинг биронтасига ҳам жавоб хати юборилмаган.

Фуқаролар Р.Қўқонбоев, Г.Исломоваларнинг фарзандликка олиш хусусидаги аризаси эса васийлик ва ҳомийлик комиссиясининг масъул котиби А.Баҳромов томонидан 1 ойдан ортиқ мuddатда ўрганилган. Лекин жавоб хатлари юборилмасдан, қонун бузилишига йўл қўйилган. Шунингдек, қонунга мувофиқ, фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатлари бузилишининг сабабларини аниқлаш ва бартараф этиш мақсадида аризалар тақлифлар ва шикоятлар белгиланган тартибда умумлаштирилиши ва таҳлил этилиб борилиши лозим. Комиссия масъул ходимлари томонидан таҳлил олиб берилмаган, қайси турдаги, мазмундаги мурожаатлар нисбатан кўпайгани ёхуд қамайдигани ўрганилиб, бундан тегишли хулосалар чиқарилмаган.

Васийлик ва ҳомийлик органи томонидан 2013 йил ҳамда 2014 йил мобайнида ўз ташаббуси билан қаровсиз қолган болаларни аниқлаш чоралари кўрилмаган. Таҳлилларда аниқланган қонун бузилиши ҳолатларини бартараф этиш хусусида тақдимнома киритилиб, васийлик ва ҳомийлик органининг масъул котиби А.Баҳромов интизомий жавобгарликка тортилди.

Оилада ўзаро ҳурмат, меҳр-оқибат каби олий ахлоқий-маънавий сифатларнинг авлодан-авлолга етказилишида аёлларнинг маънавий баркамоллиги, тавон дунёқарши муҳим ўрин тутadi. Шу боис, аёлларнинг оиладаги, давлат ва жамият қурилишидаги ҳуқуқий, ижтимоий, иқтисодий ва маънавий манфаатлари доимий ҳимоядадир.

Фирибгар қариндошлар

Зиёдулло ЮЛДАШЕВ,

Наманган вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Ташкил қилиш жоизки, юртимизда аёллар доимо эъзозда. Буни ҳис этган кўплаб хотин-қизлар турли жаҳалларда юртимиз тараққиётига, жамият ривожига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб келишмоқда. Бироқ...

Чустлик Зарифа Қобулова ва Шафот Насриддинова (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ана шу эътиборга муносиб жавоб қила олишмади. Аксинча, ақлга қарши чиқиб, юзлари шувут бўлди.

Зарифа Қобулова кўп йиллар Чуст тиббиёт коллежиди ишлаган, жамоанинг, қолаверса, ўқувчиларнинг эътиборини, эътирофини қозониб, ўзига яраша обрўга ҳам эга эди.

Ўтган йилнинг ёз фасли бошларида Ш.Насриддинова З.Қобуловага кўнгирак қилиб, бир танишининг уч нафар жияни тиббиёт коллежига ўқишга кирмоқчи экани, бунинг ортидан улар яхшигина пул ишлаб олиш имкончилигини айтди. Зарифа таниши айтган ишни охирига етказишни ўйлаб, турли йўللари ахтариб кўрди. Шу аснода орадан уч хафта ўтди. Бу вақт ичида Зарифа минг бир хаёлларга берилди, ваъда қилинаётган пулга қандай эга чиқиб, нималарга сарфлаш ҳақида ўйлаб-вериб, боши қотди.

Ўйчи ўйига етгунча, таваккалчи ишни битиради, деганларидек, Зарифа ўйлаб, бирор қарорга келгунча Шафот пулни олиб, унинг олди-га келди. Зарифа қариндошининг бу чорловидан бир энтикиб олди. Ахир 1000 доллар оз пулли? Бунга қанча шахсий ишларни режалаштирмади дейсиз?!

Аммо у кутганидек бўлмади. Қариндоши унга 1000 АҚШ долларини бериб кетгач, хали сумкасига жойлаб улгурмаганди ҳам, қаршида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари пайдо бўлишди.

Кейинроқ маълум бўлишича, Шафот ўз танишига хиянларини 1200 АҚШ долларини эвазига ўқишга киритиб қўйишни ваъда қилган, бир неча кун олдин 200 АҚШ долларини олаётган пайтда "тўрга илинган"ди.

Жиноят жазосиз қолмади, албатта. Шу маънода, Зарифа ва Шафот ҳам суд ҳукми билан қонуний жазоларини олишди. Аммо кўнгилда бир оғриқ қолди.

Уларга нима кам эди? Ахир нуфузли даргоҳда ишлашса, оила аъзолари ва жамоадoshiлари ардоғида бўлишса. Қолаверса, бировни фирибгарлик билан алдаб, топилган пул инсонга ҳеч қачон буюрмайди.

Ҳозирги тезкор ва цивилизациялашган даврни автотранспортларсиз тасаввур қилиш қийин. Автомашиналар узогимизни яқин қилиб, мушкулумизни осонлаштиради. Аммо автотранспорт воситалари билан боғлиқ жиноятларнинг олдини олишга эса ҳамма ҳам эътибор қаратавермайди. Қачонки, кимнингир автоуловидан буюмлари ўғирланганидагина бу ҳақда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга мурожаат қиламиз.

Тошкент шаҳар ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралари томонидан автотранспорт воситалари билан боғлиқ жиноятларнинг олдини олиш, унга қарши курашиш ҳамда ушбу жиноятларни фоз этиш юзасидан муайян ишлар амалга оширилмоқда. Утган йилда Тошкент шаҳрида кўплаб автотранспорт воситаларида ўғирлик жиноятлари содир этилган. Мазкур жиноятлар айниқса, шахримизнинг аҳоли яшайдиган кўп қаватли уйлари ёнида ва бошқа гавжум жойларда содир этилмоқда.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан олиб борилган дастлабки тергов ҳаракатлари давомида ушбу жиноятларни содир этган

Огоҳ бўлинг, одамлар!

шахсларнинг аксарият қисми муқаддам судланган шахслар эканлиги аниқланди.

Биргина мисол, 2014 йилнинг 23 ноябрь куни тунги соат учларда бир гуруҳ номаълум шахслар ўзганинг мулкни яширин равишда талон-торож қилиш мақсадида Олмазор тумани, Қорақамиш 2/3-даҳаси, 7-уйнинг ҳовлисига келиб, фуқаро Б.Собиоров (исм-фамилиялар ўзгартирилган)га тегишли "ВАЗ-2107" русумли автомашинанинг ойнасини очиб, салондан автомагнитолани ўғирлаб, воқеа жойидан яширинган.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган вакиллари томонидан олиб борилган тезкор қидирув тадбирлари натижа-сида мазкур жиноятни А.Са-наев ва С.Толиповлар содир этганликлари аниқланган. Дастлабки тергов ҳаракатлари давомида улар муқаддам шунга ўхшаш бир неча жиноятларни содир этганликлари маълум бўлган. Жиноятчиларга нисбатан бўлган жиноят иши юзасидан тергов ҳаракатлари якунланиб, суд ҳукми билан жазо муқаррарлиги таъминланган.

Шу ўринда ҳақли савол туғилади: бу турдаги жино-

ятларнинг содир этилишига нима сабаб бўлмоқда?

Бунинг сабаби, аввало, фуқароларимизнинг эътиборсизлигидир. Чунки, айримлар ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган вакиллари бор-ку, дея ўз автоуловларни бамайил-ўзлари қаровсиз қолдириб кеттаверишади.

Баъзида фуқаролар қаер-гадир шошгандек, автотранспортларни ўт олдирган ҳолда қўлламай, ичда калитларини қолдириб, савдо қилиш учун дуконларга кириб кетавериша, яна бошқалар беларволик туфайли салонда қимматбаҳо буюмлар, уяли алоқа воситалари ва бошқа турли буюмларни кўзга кўринарли жойларга қўйиб қўйишади.

Бундан ташқари, айрим тоифа шахслар ўзларининг эринчоқликларига оқибатидаги ёки бошқа сабабга кўра, ўзига тегишли транспорт воситаларини махсус кўриқланадиган автотураргоҳларга олиб бормасдан, кўп қаватли уйлarning ёнига ёки аҳоли юрадиган йўлақларга ташлаб кетадилар. Натижада факул-лодда содир бўлиши мумкин бўлган ёнгинларни ўчириш учун ёнгина қарши автомашиналар ёки зудлик билан

Олим ПАХРИДДИНОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси
бўлим бошлиғи

тиббий ёрдам кўрсатиш керак бўлганида эса тез тиббий ёрдам автомашинаси йўлига ўзлари билмаган ҳолда тўсиқ қўйишади.

Орамизда транспорт воситасининг давлат рақами белгисини мустаҳкам ўрнатмаган ёки кўринишини чекловчи пластик ва бошқа турли безаклар билан қоплаган ёхуд автоуловларни тўғри келган жойга қўйиб кетадиган ҳайдовчилар ҳам учраб туради. Агар пластик ва бошқа турли безаклар билан қопланган давлат рақами белгилари қотирилмаганлиги сабабли тўсиб қолса, аввало ҳайдовчининг ўзи муаммоли ҳолат гирдобига қолади. Ёки давлат рақамининг қотирилмаганлиги ва автоуловнинг қаровсиз қолдирилганлигини билган гараж ниятли шахслар бундан фойдаланиша-чи?!

Бундай жиноятларнинг олдини олиш учун нималарга эътибор қаратиш лозим? Биринчидан, лоқайд ва эътиборсиз фуқаролар билан, айниқса, маҳаллаларда тушунтириш ишларини олиб бориш керак.

Бундай тарғибот ишлари шунчаки "хўжакўрсинга" эмас, балки таъсири ва содир этилаётган жиноятлардан мисоллар келтирилган ҳолда ташкиллаштирилиши мақсада мувофиқдир. Шунингдек, кўпгина ҳайдовчилар автомашинанинг электрон пультага ишониб қолишади. Ҳар бир ҳайдовчи, энг аввало, техникага эмас, ўзига ишониши ва ҳушёрликни янада ошириши лозим, деб ўйлайман.

Бундан ташқари, жойлардаги автоуловлар қўйиш масалларини давлат рақами белгисини ўрнатишга ҳам алоҳида эътибор қаратиш даркор. Шаҳар кўчаларининг айрим ҳудудлари тўлиқ ёритилмаганлиги эса қоронги жойда жиноятчиларга жиноий ҳаракатларни содир этишга яхши имконият яратиб бермоқда.

Хулоса ўрнида айтиш лозимки, ҳар қандай воқеа-ҳодисага панжа орасидан эмас, балки шу юрт, шу Ватаннинг жонқур фуқароси сифатида ҳушёрлик ва зийраклик билан қарасак, нафақат юқорида келтирилган жиноят турлари, балки ҳар хил муаммоли ҳолатларнинг ҳам олдини олган бўламиз. Бу билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар вакилларига осойишталигимизни ва ҳавфсизлигимизни таъминлашда ёрдам берган бўламиз.

Қариялари қадр топган юрт

/Давоми. Бошланиши 3-бетда/

Норбўта ФОЗИЕВ,
«Ниқуқ»

Аслида, азалдан биз қарияпарвар, яъни каттага — ҳурматда, кичikka — иззатда бўлиб келган халқимиз.

Шунингдек, дунёда "ўзбек модели" номи билан машҳур бўлган, ислохотларни амалга оширишнинг Президентимиз асослаб берган беш тамойилдаги тадрижийлик, яъни босқичма-босқич ривожланиш (янгисини қўрмай туриб, эскисини бузмаслик), кучли ижтимоий ҳимоя, қонун устуворлигини таъминлаш тамойиллари ҳам кексаларни эъзозлаш, яъни кекса авлоднинг жамиятдаги ўрни ва мавқеини жой-жойига қўйишни тақозо этади. Мухтарам Президентимизнинг 2014 йил 13 октябрда эълон қилинган "1941-1945 йиллардаги уруш ва меҳнат fronti фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонига мувофиқ ушбу фахрийларига йилда бир марта ўзлари учун мақбул мuddатларда санаторий-соғломлаштириш муассасаларида давлат ҳисобидан даволаниш имкони яратилганлиги ҳам кексаларга жуда катта ғамхўрлик ифодасидир.

Халқимиз "Кексалар — бизнинг тарбиячиларимиз", "Қариси бор уйнинг париси бор", "Кексанг бор — бараканг бор", "Қари билганини пари билмайди" каби нақлларни бекорга айтмайди. Кўнча Шарқда кексаларни эъзозлаш, қадрлаш қадимий удумлардан, қадриятлардан саналиши ҳам бор гап. Уйимизнинг тўри, қалбимизнинг қўри ҳамиша улар учундир.

Турмушнинг аччиқ-чучугини татиган, паст-баландни кўрган қарияларимиз катта ҳаётий тажрибага ҳам эгадирлар. Уларнинг пурмаъно сўзлари, ўғит ва насиҳатлари, олтиндан қиммат маслаҳатлари турмушда, ўқишда, ишда, умуман ҳаётда нақадар асқотилиши яхши биламиз. Айниқса, алғов-далғовли, қаҳатчилик йилларини бошидан кечириб, қийинчиликларда тобланган отахон ва онахонларнинг тилаклари ҳаммамиз учун дориларом кунлар шукронаси бўлиб янграйди.

Шунинг учун ҳам маҳалла-қўйда ва ёшлар ўртасида уюштириладиган турли тадбирларда кекса авлод вакиллари иштирок этиб, ҳаёт йўллари, ўтган йиллар машаққати ҳақида сўзлаб берсалар, бундай ҳаётий суҳбат ва гурунлар арзимоган қийинчиликларга дош берилмай турли оқимларга қўшилиб кетаётган айрим иродаси

бўш ёшлар, турли важлар, баҳона-ю сабабларни рўқач қилиб, нотинч яшаётган ёш оилалар учун сабоқ бўлиши, ҳаёт мактаби вазифасини ўташи аниқ.

"Кексаларни эъзозлаш йили" бизни яна бир қарра ёши улуг инсонларни эъзозлаш, уларнинг катта ҳаётий тажрибаларидан фойдаланиш, халқимизнинг кексаларга эҳтиром борасидаги асрлардан ўтиб келаётган меросини йиғиб, тартибга солиш ва уни бугунимизга яратишга ундайди. Шунини мамнуният билан қайд этиш керакки, янги йилда ўз салоҳияти билан дунё аҳлини лол этган буюк аждодларимизнинг ҳаёти ва фаолияти, бебаҳо маънавий меросларини ўрганиш яна давом эттирилади, уларнинг қадамжолари янада ободонлаштирилади. "Кексаларни эъзозлаш йили" янги тарихимизда унутилмас бўлиб қолиб, отахон-у онахонларимиз хар қачонгидан ҳам иззат ва эҳтиром қўшичида бўлишлари, бундай ғамхўрлик, эъзоз ва эътибор уларга руҳий қувват ҳамда тўқислик бахш этмоғи лозим.

Жўра бобо деган ёши улуг қариндошимиз буларди. Институтда ўқиб юрганимда ва ундан кейин ҳам қишлоққа борганимда у кишининг ҳузурларига бориб, суҳбатларини олардим (Бор, бобонгдан хабар олиб кел, деб бунга мени отахон ҳам ундашарди). У киши "Тупроқ олсанг, олтин бўлсин, тан-жонинг соғ бўлсин, болам", деб дуо қилардилар. Дуонинг кучи бўлади, дейишади. Нима бўлганда ҳам озов ва обод Ватанимиз бағрида дориларом яшаётган кексалар бахт-иқболимизнинг дуюғйларидир.

Шу туфайли ҳам юртимизда ҳар бир хайрли иш кексаларимиз, оқсўқолларимизнинг дуолари, оқ фотиҳалари билан бошланади. Президентимиз таъкидлаганидек, "Қаердаки кексалар бўлса, ўша жойда фойз ҳам, барака ҳам бўлади..."

Қадрили отахон-у онахонлар! Сизнинг асо тузган қўлларингизга асо, қўзингизга нур, белингизга қувват бўлайлик. Дуоларингиз биз учун нондек азиз. Дилингизда ёш авлодга, ҳаётга ва юртга бўлган муҳаббат ҳеч қачон сўнмасин. Мамлакатимиз мустақил, юртимиз тинч ва осмонимиз мусаффо экан, Сизларнинг қадрингиз хар доим баланд тутилверади. Зеро, кексалари қадр топган юртининг йўли ойдин, келажакки порлоқ, осмони мусаффо бўлажак.

Халқимизда азалдан кексаларимиз хонадонларимиз кўрки, обрўси, авлоддан-авлодга ўтиб келаётган қадриятларимиз, аъноаларимиз, бебаҳо меросимизнинг донишманд эгалари бўлиб келишган. Уларнинг ҳар бир сўзи — ҳикмат, босиб ўтган йўли — сабоқ.

Фахрийларимиз эъзозланди

Сухроб МАДЖИДОВ,
Самарқанд вилоят прокурорининг
катта ёрдамчиси

Хусусан, прокуратура органларида ишлаётган ёш мутахассисларнинг касб маҳоратини ва маънавиятини ошириш, уларнинг ўз ишини мукамал ўрганиб, етук мутахассис сифатида шаклланишига, ўзига юклатилган вазибаларни виждонан адо этишга эришишда ҳам прокуратура фахрийларининг тажриба ва ўғитлари ниҳоятда муҳим. Самарқанд вилоят прокуратураси ташаббуси билан "Кексаларни эъзозлаш йили"да Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлари фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги маркази Самарқанд вилоят ҳудудий бўлимининг янги биноси фойдаланишга топширилди. Шу муносабат билан ўтказилган тадбирда сўзга чиққан вилоят прокурори Б.Дехқонов ийғилганларни янги йил билан қутлаб, бинонинг қалитини тантанали равишда топширди.

— "Кексаларни эъзозлаш йили"ни янги бинода қарши олаётганимиздан бошимиз осмонга етди, — дейди республика прокуратура органлари фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги марказининг вилоят ҳудудий бўлими раиси Тугал Ражабов. — Биз фахрийлар бундай дориларом кунларни кўраётганимизга, тинч, осойишта ва ободлик ҳукми сураётган муаззам, келажакки ниҳоятда гўзал Ватанда яшаётганимизга шукроналар айтаемиз. Биз кекса авлодга прокуратура раҳбарияти томонидан кўрсатилаётган ҳар бир ғамхўрликдан кўнгилмиз тоғдек кўтарилди.

Янги бинода фахрийлар учун барча шaroитлар яратилган. Кираверишда тарихга муҳрланган суратлар акс этган стенд ва хордик чиқариш учун махсус ўриндиклар қўйилган. Бўлим замонавий мебель ва бошқа жиҳозлар билан тўлиқ таъминланган.

Шунингдек, тадбирда фахрийларга бир пилла чой ташкил этилиб, уларнинг ширин суҳбатлари, хотиралари тингланди. Санъаткорларнинг қуй ва қўшиқлари даврага фойз бағишлаб, фахрийларни хушнуд этди.

Кўза синган кун

Коррупция, порахўралик, жамоат мулкани ўғирлаш, мансаб мавқени суистеъмол қилиш, тамағирлик каби иллатларга қўл урган шахсларга нисбатан жазо муқаррарлиги амалда ҳар доим исботини топган.

"Одамнинг қимлигини синамоқчи бўлсанг, унга мансаб бериб кўр". Илдизи жуда қадим замонларга бориб тақаладиган бундай ҳикматлар бизнинг давримизда ҳам ўз ҳоқиятини йўқотган эмас.

итини тушунтириб, доимий яшаш жойидаги газначилик бўлимига ишга ўтказиш юзасидан Н.Чариевга мурожаат қилади. Бу мурожаат бошқарма бошлиғи учун айти мудоао эди. Уни Яккабоғ тумани газначилик бўлимига бошлиғи вазиғасига "ротация" қилиш, яъни ўтказишга ваъда бериб, бўлиғи эвазига 500 АҚШ доллари сўрайди. Албатта, бошлик томонидан қилинган ҳаракатнинг қонунга зидлигини газначи ўз вақтида тушуниб етди ва унга нисбатан чора кўришни сўраб, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларига мурожаат этди.

Зеро, бошқарма бошлиғининг бундай тамағирлиги биринчи марта бўлаётган эмасди. Бундан аввал ҳам Молия вазиғлига йиғилишга кетаётганини айтиб, бориб-келиш ҳаракатлари учун О.Сапаровдан пул сўраган эди. "Иш давомида қўллаб-қувватлайман, устингиздан вазиғликка салбий мазмундаги тақдимнома киритмайман" деб, 2013 йил апрель ойда 100 АҚШ доллари, ўша йилнинг июль ойда 200 доллар ва октябрь ойда 300 минг сўм олади.

Кўза кунда эмас, қунида синди. Бу ҳикмат ҳам йиллар давомида синовдан ўтган. Бошқарма бошлиғи Нейматулла Чариев учун 2013 йилнинг 20 ноябри "кўза синган кун" бўлди. У "Табака" емакхонасида 500 АҚШ долларини пул сифатида олаётган пайтда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари томонидан жиноят устиди ушланди. Тергов ва суд жараёни давомида бошқарма бошлиғининг бундан аввал қилган бошқа қинғирликлари ҳам фош этилди. Аслида унинг фаолиятидаги хатти-ҳаракатлари "қинғирлик" деган биргина сўз

Ҳамза БОБОЖОНОВ,
Қашқадарё вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

ёрдамида ифодалаш қийин. Унинг фаолияти асосида давлат мулкани талон-торож қилиш ва фуқароларни алдаш, уларнинг ҳақиқага хиёнат қилиш каби кечмири бўлмас жиноятлар мавжуд эди.

Суд ҳужжатларида келтириллишича, газначилик бошқармаси хазиначиси А.Шавқиев билан жиноий тил бириктирган Нейматулла Чариев 2013 йил март ойдан ўша йилнинг октябрь ойигача қатор дам олиш кунларини иш куни, деб эълон қилиб, бошқарма номидан ҳар ой буйруқ чиқариб, Қарши шаҳар газначилик бўлими ходими О.Шароповнинг иш ҳақидан 129 мингдан ошмироқ, Г.Қодировдан эса қарийб 128 минг сўмини қонуний эгаларига бермай, ўз чўнтағига уради. Деҳқонобод туманининг шу соҳада ишлайдиган ходимлари Ч.Кичибоев, Д.Салимова, Қамаш тумани газначилик бўлими ходими Н.Мўминов, Х.Норқосов ва бошқалар ҳам бошқарма бошлиғи томонидан чиқарилган буйруқ асосида бир неча ой давомида дам олиш кунлари ҳам ишлаган бўлсаларда, уларнинг шу кунлар учун тўлаиши керак бўлган иш ҳақлари бошқарма бошлиғи томонидан талон-торож қилинади. Шунингдек, Қосон, Китоб, Муборак, Касби, Чироқчи ва бошқа туманларнинг газначилари ҳам дам олиш кунларини ишлаганлари ҳолда, иш ҳақларини ололмайдилар. Моддий манфаатдорликнинг бундай гайриқонуний йўлини қўллаган Н.Чариев мансаб мавқени суистеъмол қилиб, туманлардаги газначилик

бўлимларида меҳнат қилаётган 38 нафар ходим ҳисобидан 7 млн. 412 минг сўмини ўзлаштиради.

Судланувчи Н.Чариев суд мажлисида кўрсатма бераркан, айбига қисман иқдорлик билдириб, содир этган жиноий хатти-ҳаракатларнинг оқибатига тушуниб етганини тан олди ва суддан енгиллик беришни сўради. Унинг билдиргисига қараганда, газначи О.Сапаров ўзининг шахсий юмушларига ўралашиб қолиб, ишга қичмай юрган, бунинг оқибатида туман ҳокимлиги билан келишолмай қолган ва ҳокимлик хат орқали бошқармага мурожаат этиб, бу борадаги ахволдан Н.Чариевнинг хабардор этган. Шундан сўнг О.Сапаров бир неча бор унинг олдига келиб, бошқа туманга ишга ўттишига ёрдам беришни сўради ва 2013 йил 18 ноябрь куни қўнғироқ қилиб, шу масалада учрашмоқчи эканлигини билдиради. Шундай қилиб, юқорида айтганимиздек, улар Қарши шаҳридаги "Табака" кафесида "бир пиёла чой" устида машарат қиладилар. Бу машарат анчадан бери вақти-соатини кутиб ётган "кўзанинг синиши" билан яқун топди.

Жиноят ишлари бўйича вилоят суди 2014 йил 22 апрель куни Нейматулла Чариевнинг қилмишига доир ишни кўриб чиқиб, уни 3 йил моддий жавобгарлик ва мансабдорлик вазиғаларида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилди ва унга нисбатан 6 йил мудоатда озодликдан маҳрум қилиш ҳамда энг кам ойлик иш ҳақининг 500 баравари миқдорда жарима жазоси тайинлади. Шу билан бирга, суд, инсонпарварлик тамойилларини ҳам назарда тутиб, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 21 йиллиги муносабати билан эълон қилинган амнистия актига асосан, тайинланган жазонинг ўтмишли қолган мuddатини учдан бир қисмига қисқартириш юзасидан ўз ҳукмини эълон қилди.

Такорр бўлса ҳам айтаминки, халқимиз этиқоқига қўра, мансаб ҳам аслида синов. Бу синовдан ўттиш, унинг юкни кўтариб юриш ҳар бир инсондан катта масъулият талаб этади. Тамағирлик, алдов ва фибригарликдан ҳазар қилмайдиган киши мабодо масъулиятли лавозимга ўтиб қолган тақдирда ҳам, охири-оқибат унинг қилган фибригарлиги ўзига панд беради ва бундай киши халқнинг назаридан қолади.

Улфатчилик келтирган кулфат

Москва. Набережная кўчаси 2-А уй, 254-хона. "Бу ер Россия, Ўзбекистоним эмас". Шундай хаёллар оғушида Алишер уйқудан ланж бўлиб ўйонди. Совуқ хона, кир-чир тўшақларга қараб, кўз ўнгила ётоқхонаси, тоза ўриниқлар, аёл, фарзандалари бир-бир намоён бўлди. Кўзларини юмиб, Бухорони, Ўзбекистонни эслар экан, "Қайтсаммикан?", деган саволни овоз чиқариб айтганини ўзи ҳам пайқамай қолди.

"Ҳали эрта. Бироз мизгиб олай. Бугун 8 март — аёллар байрами. Гулғозни табриклар кўяман...". У кўзларини ҳарчанд юмишга уринмасин, бошқа ухлай олмади. Тонг отар-отмас, хотинига телефон қилди.

— Уйқунгни бузмадимми, онаси? Байрамнинг билан табриклар қўймоқчи эдим, — шундай дер экан Алишернинг бўзига нимадир тикилгандек бўлди.

— Ассалому алайкум, ўзингиз соғ-саломатми? Соғлигингиз яхшими? — хотини тиббиёт ходими бўлгани бос, гапининг аввали ҳам, охири ҳам соғлигингизни асранг, дейиш билан тугаланишига Алишер ҳам одатланган.

Гулғоз телефонни ўчирар экан, ўйга толди. "Бекор узокларга кетиб қолдилар. Ишлайман деса, қўли гул дуррадгорга шу ерда ҳам иш қалашиб ётибди-ку! Ўзга юрт, мусофирчиликда қийинчилик

тортишлари-чи? Яна қўнғироқ қилсалар қайтган, дейман..."

Алишер учун шу кун жуда оғир кечди. Кечки пайт уйига телефон қилиб, хотини билан гаплашди. Болаларини эҳтиёт қилишини тайинлади. Юрагининг гашиғи таркамаган Алишер яна Бухорога қўнғироқ қилиб, ўгли Азиз, қўшиларни Ҳалим, Марҳаб, Собирлар билан суҳбатлашди. Уларни соғинганини, тез кунда Ўзбекистонга қайтишини айтиб, хайрлашди.

"8 март — Халқро хотинқизлар кун. Байрам қилиш керак". Алишер Мирзаев шундай хаёллар билан бир ишга ароқ олиб келди. Бухоролик ҳамюртлар Сайфулло Шарипов, унинг акиси Соҳиб ва ўгли Санжар Шариповлар бирга яшабди. Алишер қўнғил губорини ёзиш учун илк суҳбатдан кўра, ишанин таллади. Ҳамхоналар биргалда "байрам" қилишди.

Улфатчилик эртаси кун

ҳам давом этди. Уч ҳамюрт яна бир ишанин бўшатишди. Энди фикрлар айқаш-уйқаш, сўзлар пойинтар-сойинтар эди. Ақл ўрнини жаҳл эгаллаб борарди.

— Мен... мен сизларнинг уйингизни биламан.

— Бизни уйимизни? — хайрон бўлди Санжар кайфи ошиб қолган Алишерга юзланди.

— Ҳа, қаерда яшашингизни... биламан.

— Қаёқдан биласан? — гапга аралашди Сайфулло.

— Таксит Маҳмуд дўстим билан борганмиз. Хотинингизни ҳам била... м...ан.

— Эсинг жойидими, сени? — тутоқи кетган Соҳиб жаҳл отиға минди.

Эркакнинг ор-номуси — жуфти ҳалолнинг шати. Бошланган жанжал туфайли Шариповлар Бухорога телефон қилишди.

Ахли аёли ўзини оқлаш учун айтган гаплар спиртли ичимлик таъсирида ўзини таоман йўқотган С.Шариповни тинчлантира олмасди. У акиси Сайфулло билан ташқарига чиқди. Алам устиди яна бир ишга ароқни ичиб, ўзича шерга айланди. Устига-устак, ичкиликдан алжирётган Алишер оғзидан чиққан гапларни

албатта исботлай олишини айтиб, янада иззат-нафисга тегарди.

"Йўқ, бун шундай қўйиб бўлмайти". Айна шу фикр Соҳиб Шариповни дину диёнатдан, инсонийликда йироқлаштира бошлади. У Алишерга бир-икки мушт туширган эди, унга Сайфулло ҳам қўшилиди. Алишер йиқилб, жон талвасасида хириллай бошлаганида ҳам ака-укаларнинг кўнглида раҳм-шафқат уйғонмади. Ҳаёт билан видолашаётган ҳамюртларига ёрдам қўрсатиш ўрнига, қўшни хонага чиқиб ўтирган Шариповлар унинг жони узилгач, хонага киришди.

"Энди нима қиламиз?". Сайфулло Шариповнинг бу саволига акиси Соҳиб Шарипов жавоб топди. Қилмишларини яшириш мақсадида жасадни ювиниш хонасига олиб кириб, бўлақларга бўлишди. Учта елим халтага солиб, ўзлари ихарада турган уй орқасидаги қўл ёқасига қўмишди.

Соҳиб, Сайфулло ҳамда Санжар Шариповлар 12 март куни Бухорога қайтишди.

Нодирбек Ҳакимов 2006 йилдан ички ишлар тизимида фаолият олиб боради. 2011 йилдан буён эса Ҳамид Олим

Ҳамроқул АБДИЕВ,
Бухоро вилоят прокуратураси бўлим прокурори

жон номли маҳалла фуқаролар йиғинида профилактика инспектори бўлиб ишлайди. Худудда яшовчи аҳолининг катта-кичигини яхши билгани бос, Абдулла Тўқай кўчаси 111-уйда яшовчи Соҳиб, Сайфулло ва Санжар Шариповларнинг Россия Федерациясидан қайтишганини эшитиб, уларни суҳбатга чақиртирди. Ака-укалар негадир келишмади. Амалдаги қонунларга биноан, уларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси МЖТКнинг 194-, 195-моддалари билан маъмурий баённома расмийлаштирилиб, иш судга оширилди. 10 сўтқудан маъмурий қамоқ жазоси тайинлангандаёқ, Шариповларнинг пайтавасига қурт тушди. Профилактик суҳбат жараёнида қотил ака-укаларнинг тили қалтираб, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари олдига қилмишларига иқдор бўлишди.

Жиноят ишлари бўйича Бухоро вилоят судининг ҳукми билан қотилларга озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинланди.

«SAMARQAND MULK MARKAZI» масъулияти чекланган жамияти бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибиди ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига таклиф этади.

Савдога Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 31 декабрдаги 343-сонли қарорига мувофиқ ҳамда ОАТБ "Микрокредитбанк" Самарқанд вилоят филиалининг 25.12.2014 йилдаги 09-08/1605-сонли буюртма-номасига асосан, Самарқанд шаҳри, Лутғий кўчаси 14-уйда сақланган, 2009 йил ишлаб чиқарилган, давлат рақами 30 755 DAA, техник носоз бўлган "НЕКСИЯ" ру-

сумли автотранспорт воситаси кўйилмоқда. Бошланғич баҳоси — 11 175 249 сўм.

Аукцион савдоси 2015 йил 9 февраль кuni соат 11:00да бўлиб ўтади. Аризалар расмий иш кунлари соат 10:00дан 16:00гача қабул қилинади (13:00дан 14:00гача тушлик). Аризаларни қабул қилишнинг охириги мuddати: 2015 йил 6 февраль кuni соат 18:00.

Автотранспорт воситалари 2015 йил

9 февраль кuni сотилмаган такдирда, такрорий савдолар 2015 йил 16 февраль ва 23 февраль кунлари соат 11:00да ўтказилади. Аризаларни қабул қилиш: 2015 йил 16 февралдаги такрорий савдолар учун 13 февраль кuni соат 18:00; 23 февралдаги такрорий савдолар учун 20 февраль кuni соат 18:00да тўхтатилади.

Савдо голибига 10 иш кuni ичда сотувчи билан олди-сотди шартнома-си тузиш мажбурияти юклатилади.

Талабгорлар автотранспорт воситаси бошланғич баҳосининг 30 фоиздан кам бўлмаган миқдорда закат пулини АТИБ "Ипотeka банк" Кўксарой филиалидаги 20208000804942465001, МФО:00262, ИНН:302129857 х/р.га тўлашлари шарт. Савдо ўтказиладиган манзил: Самарқанд шаҳар, М.Қошғарий кўчаси, 58-уй, 2-қават. Тел: (8366) 233-80-13. Гувоҳнома №05496

Хизматлар лицензияланган

«EFFECT REAL GROUP» масъулияти чекланган жамияти барча тадбиркорлик субъектларини, шу жумладан, кичик бизнес вакиллари ҳамда хусусий тадбиркорларни очиқ танлов савдоларига таклиф этади.

Савдога Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 25.05.2011 йилдаги 147-сонли қарори ва Фаргона шаҳар ҳокимининг 2014 йил 19 декабрдаги 395-ф-сонли фармойишига асосан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга қуйидаги ер участкаларининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи танловга кўйилмоқда.

Фаргона шаҳар, Саккокий кўчаси, "Аква парк" худудида жойлашган шаҳар захира фондидаги бўш ер майдонига 4 та "Мини футбол майдонча"си ва унинг таркибида кийиниш-ечиниш ва ювениш хоналарини қуриш учун 3500,0 кв.м.дан иборат ер участкаси. Ер участкасидан фойдаланишнинг минимал қиймати 3 691 640,4 сўм.

Мажбуриятнинг бошланғич ҳажми Фаргона шаҳар архитектура ва қурилиш бошқармаси томонидан тайёрланган шаҳарсозлик топшириги асосида белгиланади.

Талабгорлардан буюртманомаларни қабул қилиш билдиришнома матбуотда эълон қилинган кундан бошланади ва 2015 йил 10 февраль кuni

кuni соат 17:00да тўхтатилади.

Талабгорларнинг конвертлари Фаргона шаҳар ҳокимлиги биносида 2015 йил 11 февраль кuni соат 16:00да очилади ва 2015 йил 12 февраль кuni соат 10:00да мазкур ҳокимлик биносида таклифи энг яхши деб эътироф этилган талабгор голиб деб топилади.

Ер участкасига бўлган чекланган (мажбуриятлар олинган) ҳуқуқлар мавжуд эмас.

Талабгорлар танлов ҳужжатларини олиш ва ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бошланғич баҳосининг 10 фоиздан кам бўлмаган миқдордаги закат пулини "Савдогарбанк" Фаргона вилоят бўлимидаги МФО:00500, СТР: 302128329, 20208000704943278001 х/р.га тўлашлари керак.

Талабгорлар танлов ҳужжатларини энг кам ойлик иш ҳақининг бир ҳужжати миқдордаги ҳақ эвазига олади.

Талабгорлар буюртманома билан бирга қуйидаги ҳужжатларни икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжат нус-

хаси ва белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома;

— жисмоний шахслар — паспорт нусхаси (якка тадбиркор сифатида фаолият юритаётган жисмоний шахсларнинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси), ваколатли вакил қатнашган такдирда шахсини тасдиқловчи ҳужжатнинг нусхаси, белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома;

— танлов ташкилотчисига закат тўланганлиги тасдиқловчи тўлов ҳужжатида нусха;

— танлов ҳужжатлари талабларига мувофиқ тузилиб, муҳранган конвертларга жойлаштирилган икки нусхадаги танлов таклифлари.

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабгорнинг имзоси, агар талабгор юридик шахс бўлса, унинг муҳри ва ваколатли шахсининг имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Танлов ҳужжатларини олиш учун савдо ташкилотчисининг манзили: Фаргона шаҳар Аҳмад Фаргоний кўчаси 43-уй 24-хона. Тел: +99895 404 54 84. Веб-сайт: www.effect.uz Лицензия 0094.

Хизматлар лицензияланган

«EFFECT REAL GROUP» масъулияти чекланган жамияти бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибиди ўтказиладиган очиқ аукцион савдоларига таклиф этади.

Аукцион савдоларига "Кўкюн ёғ-мой" ОАЖ балансидаги Наманган вилояти, Поп тумани, Санг қишлоғида жойлашган қурилиш тугалланмаган "Болалар боғчаси" такроран аукцион савдосига кўйилмоқда.

Бошланғич баҳоси 369 194 088 сўм. Аукцион савдолари 2015 йил 14 январь кuni соат 10:00да бўлиб ўтади.

Талабгорлардан савдода қатнашиш учун аризалар 2015 йил 13 январь кuni соат 17:00гача қабул қилинади.

Савдога кўйилган объект ва унинг ҳужжатлари билан "Савдо ташкилот-

чиси" ёки "Кўкюн ёғ-мой" ОАЖда бевосита танишишлари мумкин.

Аукцион савдосида қатнашиш учун талабгорлар "Савдо ташкилотчиси" билан тузиладиган закат келишувига асосан, объект бошланғич баҳосининг 10 фоизи миқдорда закат пулини тўлов ҳужжатида объектнинг номи кўрсатилган ҳолда "Савдо ташкилотчиси" "EFFECT REAL GROUP" МЧЖнинг рекевизитлари, ИИН: 302128329, МФО:00500, "Савдогарбанк" Фаргона вилоят бўлимидаги 20208000704943278001 ҳисоб рақамига тўлашлари керак.

Аукцион савдосида қатнашиш учун талабгорлар: Ўзбекистон Республикаси фуқаролари — паспорт нусхаси, хорижий юридик шахслар — уларнинг уставининг белгиланган тартибда легализация қилинган нусхаси, хорижий фуқаролар — чет давлат миллий ёки дипломатик паспорти ва Ўзбекистон Республикасида доимий яшайдиган ва яшаш гувоҳномасига эга бўлган шахслар — яшаш гувоҳномаси билан хабарномада кўрсатилган банк ҳисоб рақамига закат пули тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхасини тақдим этади. Талабгор

буюртманома бериш ва савдода ҳамда савдо натижалари бўйича расмийлаштириладиган ҳужжатлар ваколатли вакил томонидан қатнашганда ҳамда имзоланган такдирда белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома.

Талабгорлар қизиктирган барча саволлар бўйича қуйидаги манзилга мурожаат қилишлари мумкин:

Фаргона шаҳар, Аҳмад Фаргоний кўчаси 43-уй. Тел: +99895 404-54-84 "EFFECT REAL GROUP" МЧЖ Лицензия RR 0094

Хизматлар лицензияланган

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 25 майдаги «Тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга танлов асосида ер участкалари беришни такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги 147-сонли Қарори асосида «EFFECT REAL GROUP» МЧЖда 2014 йил 29 декабрь кuni ўтказилган очиқ «Танлов»савдоси яқунлари ҳақида

Х А Б А Р Н О М А

Фаргона шаҳар А.Қодирий кўчасида уч қаватли савдо ва маиший хизмат кўрсатиш бинолари қуриш учун 900 кв.м. ер участкаси. Бошланғич баҳоси 762 570 сўм. Сотилиш баҳоси 8 200 000 сўм. А.Қодирий кўчасида икки қаватли офис биноси қуриш учун 400 кв.м. ер участкаси. Бошланғич баҳоси 338 920 сўм. Сотилиш баҳоси 4 000 000 сўм. Фаргона шаҳрининг Фаргона тумани билан чегарадош худудида ёрдамчи чорвачилик хўжалиги биноси қуриш учун 1500 кв.м. ер участкаси. Бошланғич баҳоси 1 115 340 сўм. Сотилиш баҳоси 1 500 000 сўм.

Хизматлар лицензияланган

«EFFECT REAL GROUP» масъулияти чекланган жамиятида 2015 йил январь ойида ўтказилган очиқ «Аукцион» савдоси яқунлари ҳақида

Х А Б А Р Н О М А

Санаси	Объект жойлашган манзил	Улуш номи	Улушнинг бошланғич баҳоси (сўм)	Улушнинг сотилиш баҳоси (сўм)
05.01.2015	Бувайда тумани	"Янгиқўрғон Файз Инвест" МЧЖ	40 589 126	43 036 000

Телефонлар: (95) 404-54-84. Лицензия 0094

Хизматлар лицензияланган

ҲУҚМАТЛИ ТАДБИРКОРЛАР ВА ИШБИЛАРМОНЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Давлат рақобат қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси томонидан 2014 йил 27 октябрдан 29 декабрда бўлиб ўтган тўғридан-тўғри музокаралар олиб бориш йўли (оммавий оферта) билан сотилган давлат активлари савдоларининг натижалари РЎЙХАТИ

№	Объект номи	Био ва иншоотлар майдони (кв.м.)	Объект манзили	Балансда сакловчи	ПК/ВМК	Савдога чиқарилган нархи (сўмда)	Сотилиш нархи (сўмда)	Харидорга юклатилган инвестиция мажбурияти (сўмда)
1	Қурилиш тугалланмаган лаборатория корпуси бино-иншоотлари	404	Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, Соҳибкор кўчаси, 2-уй	Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси	25.04.2012 № 1743	1 350 892 000	1 375 000 000	500 000 000
2	Био ва иншоотлар	13934	Тошкент шаҳар, Чилонзор тумани, Чилонзор даҳаси, Ц-мавзеси, Қатортол кўчаси, 28-уй	Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси	25.04.2012 № 1743	10 190 337 210	10 250 000 000	3 500 000 000
3	Био ва иншоотлар	306	Тошкент шаҳар, Бектемир тумани, К.Отабоева кўчаси, 76-уй	Тошкент магистрал канал бошқармаси	25.04.2012 № 1743	297 909 543	300 000 000	80 000 000
4	9 қаватли уйнинг 1 қаватига тақаб қурилган био	1044	Тошкент шаҳар, Шайхонтохур тумани, А.Қодирий кўчаси, 35-уй	Тошкент шаҳар ҳокимлиги Бинолардан фойдаланиш департаменти	25.04.2012 № 1743	1 164 751 650	1 252 000 000	500 000 000
5	Био ва иншоотлар	797	Тошкент шаҳар, Учтепа тумани, Уйғур кўчаси, 555-уй	Тошкент шаҳар ҳокимлиги Бинолардан фойдаланиш департаменти	25.07.2013 № 209	703 986 636	705 000 000	200 000 000

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳар, Миробод тумани, Амир Темур шоҳ кўчаси, 16-«А» уй. Телефонлар: 233-22-83, 233-74-72.

Хизматлар лицензияланган

Шарафли меҳнат йўли

Меҳнатсеварлик, самимийлик ва касбга садоқат каби фазилатлар инсонни доимо ёруғ манзиллар сари етаклайди. Юртимиз ободлиги, мамлакатимизнинг ижтимоий-сиёсий барқарорлигини таъминлаш, иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилишда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган инсонлардан бири департамент ходими Ваҳобжон Каримов 60 ёшни қаршилади.

Ваҳобжон Каримов 30 йилдан ортиқ вақт мобайнида қонунийликни таъминлаш, фуқароларнинг осоишталиги, жамоат тартибини муҳофаза қилишда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган. У фаолияти давомида Тошкент вилояти Янгийўл шаҳар Ички ишлар

бўлимида инспектор, катта инспектор ва бўлим бошлиғи, ИИБ Тошкент Олий мактабиде кафедра ўқитувчиси, Ўзбекистон Республикаси ИИБ Академиясида ўқитувчи, катта ўқитувчи, кафедра бошлиғи ўринбосари ва кафедра бошлиғи, Бухоро вилояти солиқ соҳасида ҳуқуқ бузилишларга қарши курашиш бошқармаси бошлиғи, Бухоро

ва Тошкент вилоятлари прокуратураси ҳузуридаги солиқ ва валютага оид киноятларга қарши курашиш бошқармалари бошлиғи, Бош прокуратура ҳузуридаги Солиқ, валютага оид киноятларга ва жиноий даромадлари легаллаштиришга қарши курашиш департаментида ҳам бошқарма ва бўлим бошлиғи вазифаларида хизмат қилди.

Ваҳобжон Каримов қайси лавозимда ишлашдан қатъи назар, ҳамиша билимдон ва тажрибали ҳуқуқшунос, самимий инсон сифатида жамоатчилик орасида ҳурмат қозониб, ходимлар ва ёшларга бўлган ғамхўрлиги билан эъзозга сазовор бўлган.

Инсон қадри унинг эл-юрт, жамят ва давлат олдидаги меҳнатлари билан баҳоланади. Ваҳобжон Каримовнинг кўп йиллик меҳнати прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланиб, бир неча мартаба рағбатлантирилган.

Хурматли Ваҳобжон Каримов, таваллуд айёмингиз муборак бўлсин! Сизга оилавий тотувлик, мустаҳкам соғлиқ, хонадонингизга файзу барака тилаб қоламиз.

Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛКК департаменти жамоаси

Жорий йилнинг 9-31 январь кунлари Австралия давлатида Осиё кубоги-2015 мусобақаси бўлиб ўтади. Табиийки, бизнинг диққат-эътиборимиз Ўзбекистон миллий терма жамоаси иштирокидаги ўйинларга қаратилади.

Осиё кубоги-2015 старт олмоқда

Газетамиз орқали аввал хабар берганимиздек, Миржалол Қосимов шогирдлари мусобақанинг "В" гуруҳида Саудия Арабистони, Хитой ва Шимолий Корея терма жамоаларига қарши баҳс олиб боради.

Кўриниб турибдики, терма жамоамиз китъамизнинг кучли жамоалари жамланган гуруҳдан ўрин олган. Гуруҳ босқичидаги ҳар бир ўйин Миржалол Қосимов шогирдлари учун осон бўлмаслиги турган гап. Шунинг учун ҳам терма жамоамиз мусобақага жиддий тайёргарлик кўриб, бир қатор ўртоқлик учрашувларида майдонга тушди. Тайёргарлик жараёни кўнгидагидек ўтди, дейиш мумкин. Бугёига мусобақани ҳам муваффақиятли ўтказиш зарур.

Аслини олганда, Одил Аҳмедов, Виталий Денисов, Санжар Турсунов, Сервер Жепаров каби халқаро майдонларда катта таж-

риба тўплаган ҳамда Жамшид Искандаров, Сардор Рашидов, Игор Сергеев каби ёш, иқтидорли футболчилардан таркиб топган Ўзбекистон миллий терма жамоасидан Осиё кубогида улкан натижалар кутсак бўлади. Буни футболчиларимиз амалда исботлашлари керак. Умид қиламизки, Миржалол Қосимов шогирдлари мусобақада муносиб иштирок этиб, мухлисларни хушнуд этишади.

Қуйида терма жамоамизнинг гуруҳ баҳсларидаги рақиблари ва ўйинлар тақвими билан танишишигиз мумкин:

"В" гуруҳи

1-тур. 10 январь

12:00 **Ўзбекистон** — Шимолий Корея. Австралия стадиони, Сидней
14:00 Саудия Арабистони — Хитой. Брисбен стадиони, Брисбен

2-тур. 14 январь

12:00 Шимолий Корея — Саудия Арабистони. Мельбурн стадиони, Мельбурн
14:00 Хитой — **Ўзбекистон**. Брисбен стадиони, Брисбен

3-тур. 18 январь

14:00 **Ўзбекистон** — Саудия Арабистони. Мельбурн стадиони, Мельбурн
14:00 Хитой — Шимолий Корея. Канберра стадиони, Канберра

Максудали ҚАМБАРОВ тайёрлади

Спорт

Журналнинг янги сони

Бош Қонунимизга бағишланди

Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази муассислигида ҳамда Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) ҳаммуассислигида чоп этилаётган "Демократлаштириш ва инсон ҳуқуқлари" журналнинг Асосий Қонунимизнинг 22 йиллигига бағишланган 2014 йил 4-сонини нашрдан чиқди.

Журнал саҳифаларидан Бош Қонунимизга оид "Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 22 йиллиги" рўқни остида бир қанча мақолалар жой олган. Жумладан, Республика Хотинқизлар қўмитаси раиси Элмира Баситханованинг "Хотин-қизларнинг ҳаётдаги ўрни ва ижтимоий-сиёсий нуфузини ошириш йўлида", Тошкент Давлат юридик университети доценти Хайдарали Муҳамедовнинг "Конституция ва қонун устуворлиги — ҳуқуқий давлат белгиси", Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Академиясининг катта илмий ходими-изланувчиси

Сирожжон Бердиқуловнинг "Кўппартиявийлик тизимида электорат манфаатлари уйғунлигини таъминлашнинг баъзи масалалари", Жиззах Давлат педагогика университети катта ўқитувчиси Сайёра Жасанованинг "Жамиятнинг маънавий янгилашишида хотин-қизларнинг роли" номли мақолалари чоп этилган.

"Жамият ва шахс" рўқнида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси доценти, сиёсий фанлар доктори Ақтам Жалиловнинг "Фуқаровийлик, фуқаровий онг ва фуқаровий фаоллик" сарлавҳали мақоласи эълон қилинган. Шунингдек, журналдан ушбу рўқндаги бир қанча ўқишли мақолалар жой олган.

Журнал мундарижасининг доимий рўқнларидан бўлган "Фикрга қарши — фикр, гоғга қарши — гоғ", "Хорижий мамлакатлар тажрибаси" рўқнларидаги мақолалар ҳам ҳеч бир ўқувчини бефарқ қолдирмади.

Ўз муҳбиримиз

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Бухоро вилоят прокуратураси жамоалари ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилик Маркази прокуратура фахрийси

Самандар САФАРОВнинг

вафот этганиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси, Қашқадарё вилоят прокуратураси жамоалари ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилик Маркази прокуратура фахрийси, Қашқадарё вилоят прокуратураси фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилик марказининг худудий бўлим раиси Бобомурод Анварова укаси

Али АНВАРОВнинг

вафот этганиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Сурхондарё вилоят прокуратураси жамоаси вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори Б.Эргашева онаси

Бўрихол ЭРГАШЕВнинг

бевақт вафот этганиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид киноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти жамоаси департамент бўлим бош инспектори Иброҳим Шаюсовга падари бузруквори

Ўткир отанинг

вафот этганиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Нуқид

yuридик газета
Муассис:
Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси

Bosh muharrir:
Jahongir Jur'atovich MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:

Hakimboy HALIMOV Baxtiyor NAZAROV
Muxtor ZOIROV (Bosh muharrir o'rinbosari)
Gulnoza RAHIMOVA Kamoliddin ASQAROV
(mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telephone: 233-98-40,

Faks: 233-10-53, 233-64-85

E-mail: huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftanang payshanba kuni chiqadi. Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqiriz qilinmaydi va ogalarga qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farglanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.
□ — tijorat material.
Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rastikchi
231

Buyurtma **S-1711-47 154** nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.
Navbatchi muharrir: **D.XALILOV**
Sahifalovchi: **S.BABAJONOV**
Navbatchi: **O'.DEHQONOV**
Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.
Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yl 12-oktabrda 0188-raqam bilan no'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004